

ne deljaski Primorski dnevnik

Poltrina plačana v gotovini - Cena 50 lir
Abb. postale I gruppo

TRST, nedelja, 5. marca 1967

Leto XXIII. - Št. 54 (6638)

Neodvisno od strank

Na italijanskem političnem odru se vendar nekaj dogaja kljub temu, da so nedavni dogodki ob vladni krizi plovili kaj malo spodbudno na stagirajo blokiranega političnega položaja, utrjenega konca legislature, katere razpad in volitve, vsaj tako je videti, pričakujejo enako nestrojno vladno in opozicijske stranke. V takšnih razmerah doživlja italijanski sindikat kot aktivno evolutivno in postaja pomemben činitelj, ki bo vsaj neposredno vplival na položaj, zlasti se na politiko delavskih strank. V okviru splošnih političnih gibanj — vedno bolj izražena je akcijska enotnost sindikalnih central, postopoma dozorjajo pogoji za premostitev politične in idejne deljenosti sindikalnega gibanja, krepi se avtonomija sindikatov nasproti vladi in strankam — sta dva dogodka v zadnjem času pritegnila posebno pozornost.

Generalni skupni kongres Generalne konfederacije dela (CGIL) je imel zelo pozitiven odmev v vsej demokratični javnosti Italije in so ga ocenili kot »pomembnega in pogumnega za vedno bolj popolno avtonomijo sindikatov nasproti vladi in strankam«. Izvršni komite Generalne konfederacije dela, v katerem imajo komunisti dve tretjini večine, je sklenil, naj se njeni voditelji, ki so hkrati tudi poslanci v parlamentu, vzdržijo glasovanja o Piacentijem pelletnem planu gospodarskega razvoja Italije. Neodvisno od tega, ali bo stalisti političnih strank, na katerih listah so bili izvoljeni, do plana pozitivno ali negativno. To pa pomeni, da največja sindikalna centrala Italije ne bo zavzela »a priori« negativnega stališča do takšnega gospodarskega plana, katerega si je zamislila vlada levega centra, ampak ga bo obravnavala s pozicij previdnega človeka in konstruktivne kritike.

To bo prvič v povojni zgodovini Italije, da sindikalni voditelji, izvoljeni v parlament na različnih listah, aktivisti v strankah z nasprotno politiko, glasujejo drugače kot parlamentarne skupine njihovih strank o tako pomembnem vprašanju, kot je prvi gospodarski plan države. Torej bo CGIL v razpravi o planu povedal svoje mnenje — »ga podpira, kritizira ali pa se mu neopredeljeno upira« — vendar v skladu z lastno linijo o vprašanih reforme in ekonomskem razvoju. V pismu, ki ga je CGIL poslal vsem parlamentarnim skupinam, jih obvešča, da se bodo njeni funkcionarji pri proučevanju plana odločili po svojih konkretnih stališčih, ki ne bodo neposredno vplivali na položaj delavskega razreda, ter »se pri tem izogibala splošnim, načelnim, sodbam, kar ostaja to specifična naloga političnih strank«. S tem hočejo doseči, razmetavje družbene vloge sindikatov od vloge, ki jo imajo politične stranke.

Ta sklep je nov korak pri razločevanju odnosov med različnimi političnimi strankami in CGIL. Na političnem področju je povzročil zneskele odnose med tremi delavskimi strankami, ki sodelujejo v konfederaciji. Izkazalo se je, da so le razločevanje odnosov, politična toleranca in demokratični odnos lahko poročstvo za enotnost, tako široke delavske organizacije, kakršna je sindikat. Se sam način, kako so ta sklop v svojih komentarjih pozdravljali tako socialisti kot komunisti, potrjuje prepričanje, da bo v prihodnje sodelovanje v sindikalnih činiteljih zblaznjevanja, ne pa kamen spotike med dvema najmočnejšima delavskima strankama.

Ob tej priložnosti tudi ni šlo brez spekulacij, saj so sklep CGIL razlagali kot maneuver KPI, da pride preko sindikatov v levi center. Čeprav takih spekulacij ni bilo, ni jemljemo resno, poudarjajo komentari, da bo ta sklep sindikatov vplival na politiko KPI. Stevilni vidijo v tem kal prihodnjega razpleta sedanjega položaja v delavskem gibanju. Dejstvo, da se bo del komunističnih poslancev lahko sodbodno opredelil v parlamentu in da bo prav tako del socialistov oprosčen obveznosti, ki jih bo sprejela njihova stranka v vladi, po številnih komentarijih pomeni olajšanje za kompromise in sporazumevanje.

Stalni skupni komite generalnih konfederacij dela Italije in Francije, ki so ga ustanovili lani za koordinacijo akcij za priznavanje pravic obema centralama v okviru organov Skupnega evropskega trga, je imel te dni zasedanje v Rimu in rapovedal več pomembnih skupnih akcij.

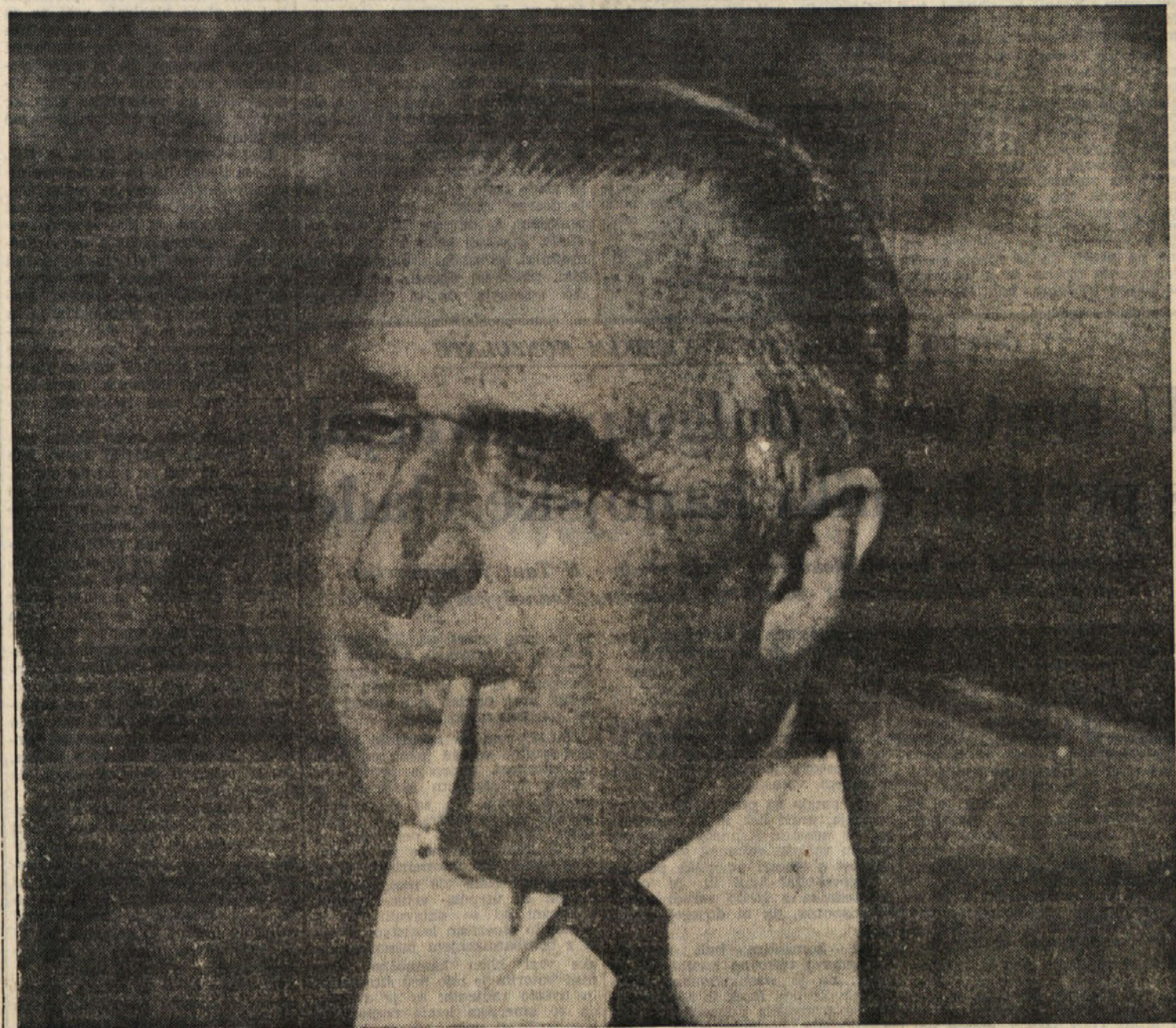
Ko centrali spet ugotavljata, da »evolucija ekonomske in socialne politike vlad države Skupnega evropskega trga in drugih potrjuje splošno težnjo monopolov in vlad, da posledice koncentracije kapitala in tehnične rekonstrukcije prevale na breme delavcev«, menita, da je prišel čas za konkretnije skupne akcije sindikalnih organizacij v okviru države Skupnega evropskega trga. Zlasti se, ker so v Franciji, Italiji in v drugih državah vedno bolj izražene težnje za enotnost sindikatov različnih političnih struk in so ustvarjene poglavitne osnove za koordinirane akcije vseh sindikalnih organizacij.

Skupni komite je določil vrsto ukrepov, ki jih bo začel izvajati, da bi razširil gibanje enotnosti in najbolj zanimiv je sklep o sklicanju skupne delovne konference francoske in italijanske generalne konfederacije v Milanu letos sredi oktobra. Konferenca naj bi razpravljala o politiki obeh central do problemov plač in razločnih pogodb, o problemih skupnega trga, o utrjevanju enotnosti akcije sindikatov držav zah. Evrope. Konferenca se bodo lahko udeležili tudi drugi sindikati iz teh držav.

Skupni komite obeh central je sklenil ustanoviti tudi svoj sekretariat v Bruslju, da bi vzpostavil potrebne stike z organi Skupnega trga. Kako zelo je postala nevarna diskriminacija do teh dveh central, najbolj dokazuje epizoda z italijanskimi sindikalnimi predstavniki v organih skupnega trga. Delno so ustre-

V. B.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Pariški «L'express» se sprašuje ali bo Pompidou na današnjih volitvah opravil svojo funkcijo predsednika vlade

NE GLEDE NA VSESTRANSKO KRITIKO

De Gaulle je hotel imeti zadnjo besedo pred današnjimi političnimi volitvami

Sinoči je po televiziji zatrjeval, da bi zmaga opozicije imela hude posledice za Francijo - Dosedanje sondiranje javnega mnenja pripisuje zmago golistom

PARIZ, 4. — Jutri bodo v Franciji splošne volitve. Volilna kampanja se je uradno zaključila sinoči opolnoči, vendar pa je general de Gaulle hotel imeti zadnjo besedo in je govoril nočjo po radiu in televiziji.

Sinoči so govorili po televiziji voditelji starih velikih političnih formacij. V imenu golistov je govoril predsednik vlade Pompidou, ki je trdil, da so tri opozicijske formacije, ki jih vodijo ljudje, kateri so v preteklosti »pokazali svojo nemoč, združene, da bi uničevale, toda niso sposobne graditi in torej vlado, kar niso bile sposobne predložiti volivcem skupnega programa.

Glavni tajnik KP Francije Waldeck Rochet je izjavil, da Francija potrebuje vladno demokratično enotnost, v katero so komunisti pripravljeni vključiti se. Dodal je, da je KP Francije predlagala zvezi leve, naj po volitvah pripravi program, ki bi bil skupen vsem levim strankam.

Voditelj sredine Jean Lecanuet je izjavil, da je prepričan, da bodo golisti nazadovali, ter je kritiziral politiko vlade.

Zadnji govornik je bil voditelj zveze leve Francois Mitterrand, ki je izjavil, da večina leve, ki bi sponela na tri federacije, ne bo sprejela nobenega kompromisa z osebo oblasti.

De Gaulle je nočjo po televiziji pozval volivce, naj volijo za kandidata pote republike, češ da je od golistnega uspeha odvisna, prihodnost Francije in Francosov. Nato je de Gaulle izjavil, da izhajajo iz volilne polemike med volilno kampanjo trije zaključki, katerimi se dejansko vsi strinjajo, in sicer:

Prvi zaključek je, da »v razdobju in v vesolju, v katerih živimo, in upoštevajoč se posebej strahotne preizkušnje, ki jih je Francija preživela, in hude zakasnite, ki so se v dolgem času nabrale, imamo zmagate, da se Franciji zagotovijo napredek, neodvisnost in mir«.

Drugi zaključek je, da »ne glede na to, kar eni ali drugi lahko ugovarjajo ali zahtevajo za potrebe svoje stvari, se sedaj mnogo, mnogo stori«.

Tretji zaključek je, da je za napredovanje »po poti, ki nas vodi h gospodarski blaginji, k socialni pravičnosti ter k evropskemu in svetovnemu sodelovanju, treba še mnogo, mnogo, mnogo stori«.

nove skupščine znatno drugačna.

Opazovalci ugotavljajo, da se de Gaulle sploh ni oziral na kritike, ki so bile izrečene po njegovem govoru po televiziji 9. februarja in po njegovem sporočilu, da bo zopet govoril po televiziji 12 ur pred volitvami.

Ugotavljajo tudi, da se de Gaulle je to pot ni omejil na zatrjevanje, da bi zmaga opozicije znatno škodovala prihodnosti Francije. Izjavil je tudi, da bi glasovanje proti kandidatom pote republike lahko škodovalo dejavnosti Francije v Evropi in na svetu, in bi zaradi tega moglo imeti posledice tudi zunaj francoskih meja.

Politični opazovalci in komentatorji se sprašujejo, kakšen pomen imajo de Gaulleove besede glede težav, ki bi jih imel za vladanje s parlamentom, v katerem ne bi njegova stranka imela večine. S temi besedami je de Gaulle hotel samo opozoriti na težave, toda ni odgovoril na vprašanje, ki si ga zastavljajo številni Francozi: kaj bi storil de Gaulle, če bi poslanci pote republike bili v manjšini v parlamentu?

De Gaulle je sicer svaril volivce, naj ne glasujejo proti njegovi stranki, vendar pa ni hotel nič povedati o svojih namelih, vneto, ker je prepričan o svoji zmagi, in tudi zaradi tega, ker nima navade, da se napovedovati svoje sklepe.

Bivši predsednik vlade Mendes France je v intervjuju po radiu odgovoril na de Gaullovo govor. Izjavil je, da ne priznava de Gaullovo pravice govoriti za Francijo dan pred volitvami. Dodal je: »Francosko ljudstvo je tisto, ki mora govoriti suvereno za Francijo. Samo ono ima to pravico«.

Zatem je Mendes France izjavil, da »noben del ljudstva, noben posameznik si ne more lastiti pravice do izvajanja suverenosti«.

7 zvez z de Gaullovo bojaznijo, da bi v nekaterih primerih »moglo biti redno delovanje oblasti blokiran«, in v zvezi z dejstvom, da de Gaulle pogosto omenja pretekle vladne krize, je Mendes France izjavil, da je to »eden od argumentov, katerih se de Gaulle običajno poslužuje, ko hoče pripeljati volivce do tega, da glasujejo za njegovo stranko«.

»Nikoli nisem slišal,« je dodal Mendes France, »kakega ameriškega predsednika, da bi se obrnil

na volivce dan pred volitvami, da bi jim zatrjeval, da bi de Gaulle doživela najhujšo katastrofo, če bi glasovali za drugo stranko«.

Reakcija dela opozicije na de Gaullovo govor je presenetila opazovalce. Kakor je bilo predvidevati, sta Dulos in imenu komunistične stranke in Mitterrand v imenu zveze leve ostro kritizirala govor, toda voditelj sredine Lecanuet je izjavil, da »vidi v de Gaullovo govoru »epozo« demokracije sredini, naj se vključi v

razširjeno golistično večino, kar bi Lecanuet v nekaterih pogojih tudi sprejel.

Lecanuet je pripomnil, da de Gaulle ni grozil, da bo odstopil, da bo razpustil parlament, ali da bo prevzel svojo oblast, če ne bodo golisti dobili absolutne večine. Po njegovem mnenju je »najbolj pozitiven element« v de Gaullovo govoru v izraznem upanju, da se mu bo pridružilo večje število tistih, ki so se oddaljili od njega.

CASABLANCA, 4. — Preteklo noč je zaradi nenadne povodni zgrubilo življenje 120 ljudi. Povodenj je zajela mesteca Goulimine v južnem Maroku in ga do polovice porušila. Po zadnjih poročilih je poleg 120 mrtvih tudi 50 ranjenih. Šele nočjo so lahko obnovili zvezo s tem krajem.

Reka Asaka, ki je nenadoma narasla zaradi velikih nalivov, je poplavlja mesteca. V nekaterih krajih je bila voda tri metre visoka. Uničenih je bilo več javnih poslopij, šol in vojašnic in tudi več zaloz živl. Mesto šteje 20.000 prebivalcev. Ceste, ki polpejo v mesto, so neuporabne in prav tako tudi tamkajšnje letališče.

CARIGRAD, 4. — V današnjih prvih jutranjih urah se je v bližini kraja Malatya v vzhodni Turčiji dogodila huda avtomobilska nesreča, pri kateri je zgrubilo življenje 22 potnikov, 18 pa jih je bilo hudo ranjenih. Avtobus, v katerem je bilo 43 potnikov, se je prevrnil v obcestni jarek. Slučajno ga je ponoci opazil vozač drugega avtobusa, ki je vozil v isti smeri.

Zaključeno zasedanje sveta OAE

ADIS ABABA, 4. — Danes se je zaključilo v Adis Abebi osmo zasedanje sveta organizacije za afri-

sko enotnost. Sprejeli so več resolucij. Med temi je tudi resolucija, ki poziva Veliko Britanijo, naj uprabi silo za zrušitev Smithovega režima v Južni Rodeziji. Odobrili so tudi izjavo o Džibutiju in resolucijo o Južni Africi.

Ministri se niso mogli sporazumeti o proračunu za leto 1967-1968 in so zato sklenili, da bo organizacija delovala na podlagi lanskega proračuna. Ki je znašal milijon 900 tisoč dolarjev. Prihodnja konferenca afriških državnih poglavarjev bo od 11. do 14. septembra letos v Kinšasi.

Glede Rodezije so ministri z obžalovanjem ugotovili razcep med strankama ZANU in ZAPU, ki sta dve največji rodezijski osvobodilni gibanji. Dalje so ministri poudarili, da Afrika ne bo nikoli odpuščala tistim državam, ki ne bodo izvajale sankcij proti Smithovemu rasističnemu režimu.

Ministri so ugotovili zadovoljiva rezultata osvobodilnih gibanj v Angoli, Mozambiku in portugalski Gvineji. Velik del Gvineje je bil že osvobojen. Predstavnik angolskega osvobodilnega gibanja Robert Holden je izjavil, da bodo v kratkem odprli novo fronto na jugu, kljub temu da je Portugalska sklenila povečati za 30 odstotkov svoj vojaški proračun. Sklenili so ustanoviti vojaško komisijo organizacije afriške enotnosti, ki bo koordinirala pomoč osvobodilni vojski v Angoli.

PREJŠNJO SREDO V GREGORČIČEVI DVORANI

Dolg pogovor o Krasu

Kako je pravzaprav z zakonskim predlogom o rednih naravnih rezervatih

Kakor smo na kratko že poročali, je razgovor o naravnih rezervatih na Krasu, ki ga je 1. marca organiziralo uredništvo Primorskega dnevnika, vzbudil veliko zanimanja ter sprožil vprašanja, na katera sta vjudno odgovarjala univerzitetna profesorja Renato Mezzena in Livio Poldini, ki sta najprej obravnovala svojo zamisel, namene in načrt o naravnih rezervatih na Krasu. Diskusija je zajela razna nujna vprašanja zaščite Krasa ter nekatere člene zadenelega zakonskega osnutka, katerega besedilo je prišlo prvič v javnost na tem razgovoru (celotno besedilo smo objavili v našem listu 2. marca).

Potem ko je naš odgovorni urednik na kratko obrazložil značilnosti področij in prečital besedilo omenjenega osnutka zakona, je prof. Poldini pribral bil 6. rezervat (pri Briščkih) nekoliko razcepljen, ker so medtem nastale spremembe, 7. rezervat (Doberdobsko jezero, jezero pri Rdečem kamnu, močvirje Sabljici in Mošenice) pa bi bil skrajšan in ne bi dosegel močvirnatih področij ter morja, ker je v načrtu bonifikacija močvirja za izgradnjo industrijskih obratov. Prof. Mezzena je dejal, da je skupno s prof. Poldinijem začel s floro, ker je najbolj ogrožena. Predvsem je bilo treba proučiti in prikazati vse značilnosti Krasa, zato so bili povabljeni razni strokovnjaki, da pri tem sodelujejo. Doslje so izšle monografije o botaniki, geologiji, kraški hiši in hidrologiji Krasa, pripravljajo pa se monografija o kraških jamah, o geološkem sestavi, o podnebnju, o obdelovanih površinah itd. Kras je namreč treba vsestransko proučiti, da bomo spoznali vse njegove značilnosti in jih znali ohraniti.

Naš urednik je pripomnil, da kmete, lastnike zemljišč, kjer naj bi bili rezervati, zelo zanima, kako bodo upoštevana njihova pravica dedne dostopa na zemljišča, paše, sekanja drv itd. Prof. Poldini je dejal, da so se pri določitvi področja za rezervate prizadevali, da bi se le ti vsikladali z zelenimi področji v obinskih regulacijskih načrtih. Naravni rezervat bi dal poudarek zelenim področjem. Razen tega je pojasnil, da bi rezervati v glavnem obsegali demanialna in jurska zemljišča, zelo malo zasebnih zemljišč, predvsem pašnike in gozde na površine, ne pa njiv, vinnogradov in sadovnjakov. Glede kraških pašnikov je pripomnil, da ni namen strokovnjakov, da bi omejili pašo, pač pa obratno. Zeleli bi, da bi ohranitev kraških značilnosti bi bilo potrebno, da se nadaljuje s pašo

Kmete bomo pustili čimbolj pri miru, je poudaril prof. Mezzena, saj oni ščitijo naravo in so naši najboljši zavezniki. Inž. Renko je pri tem pripomnil, da je pravilno, da se dela sporazumno s prizadetimi lastniki na Krasu, ko se nekaj dela in odloča o Krasu.

Odv. Miani je najprej poudaril, da je velik ljubitelj Krasa in da rad hodi na dolge sprehode po Krasu. Nato je rekel, da je med Bazovico in Nabrežino približno 240 ha občinskega in demanialnega gozda, ki pa je popolnoma zapuščen. Z razvojem motorizacije se več opustošenje Krasa, nastajajo hise in vile tudi v neukusnem slogu, vedno več je pregraj z napisom »Zasebna last« (tudi sredi gozda pri Križu je odv. Miani naletel na tako ograjo), povsod so odpadki itd. Zaradi tega je res hvalje vredna pobuda profesorjev Mezzena in Poldinija. Do izraza mora priti pobuda, da se opozorijo pristojne oblasti in da se nekaj čimprej ukrene.

Nabrežinski župan Drago Legiša je predvsem pripomnil, da se vsi strinjajo z ugotovitvijo in zahtevu, da je nekaj treba ukreniti za zaščito Krasa. Nato pa je vprašal, kakšen vpliv, oziroma posledice bi imela ureditev rezervatov na nova naselja in na razvoj kmetijstva. Rešitev problema Krasa spada v širši okvir, saj je treba urediti tudi urbanistični razvoj. Prof. Poldini je odgovoril, da se kot botanik ne more spuščati v druga vprašanja, da pa bo ustanovitve rezervatov narekovala tudi druge rešitve in pregled dosedanjih načrtov. Prof. Mezzena je dejal, da se je s predlogom o rezervatih sprožila večja zadeva, da je treba opozoriti oblasti, kako zane-marjajo in mečejo skozi okno dragocenosti. Poudaril je, da je treba zaščititi in ohraniti Kras v celoti, upoštevajoč ne samo floro in fauno, ampak tudi človeka, kraško hišo in zgodovinsko bogastvo. Okrog rezervatov pa bi moralo biti vse harmonično, v skladu s Krasom.

Ostra kritika liberalnega programa v Bonnu

BONN, 4. — Socialdemokratski voditelj Heimit Schmidt je danes ostro kritiziral akcijski program liberalne stranke, ki ga je objavila revija »Stern« in ki predvideva priznanje vzhodnonemške republike. Meje na Odr in Nisi in podporo za sprejem obeh Nemčij v OZN. Schmidt je v intervjuju reviji »Stern« celo izjavil, da bi bil čas, da liberalna stranka »izgine, ker je do sedaj povzročila zelo velike težave«.

Demokristjanska stranka je poudarila, da je med posvetovanji, ki so bila pred vladno krizo o vprašanjih združitve, sam Mende izjavil, da »Bonn ne bo mogel nikoli priznati nezakonite Ulbrichtove države«.

Ministre za združitve Wehner pa je izjavil, da so načela bonške politike glede tega nespremenjena, kakor je sporočil Kiesinger v svoji vladni izjavi, tj. da bo moč med združenje Nemčije določiti šele sporazumno z vlado vse Nemčije.

ATENE, 4. — V Atenah in številnih drugih krajih Grčije je bil danes močan potres. Središče je bilo na Sporadskih otokih v Egejskem morju. Vendar pa ni bilo žrtv in tudi ne škode.

(Nadaljevanje na 7. strani)

JOHN STEINBECK

Potovanje s Charleyem

Niagarski slapovi so zelo lepi. Podobni so povečanemu vodnemu toku na Times Squareu. Prav vesel sem, da sem jih videl, kajti kadar koli me zdaj vprašajo, če sem že videl Niagarske slapove, jim to lahko potrdim, in niti zlažem se ne. Ko sem povedal svojem svetuvalu, da bom šel do Erie v Pennsylvaniji, na to sploh nisem resno pomislil. Zgodilo pa se je, da sem vendarle šel. Nameraval sem potovati čez Ontario in si mimogrede ogledati ne le Erie, ampak tudi Cleveland in Toledo.

Is doletenjskih izkušenj vem, da občudujem vse narode in hkrati sovrašim vse oblasti. Nikjer pa se ne laja bolj prirojen anarhizem, kot je to v Ameriki. Ničesar ni tako kot v Evropi, kjer potrditveni državni služniki vztrajno in učinkovito izpolnjujejo svoje dolžnosti v zvezi s priseljenci in carino. Nikoli v življenju se nisem tihoval. Zakaj se torej počutim tako neprijetno krivga, kadar koli se približam carini? Prekoračil sem torej visok carinski most na področju, ki ni pripravljen na potnike. Prišel sem do kraja, kjer Zvezde in Crte stojijo z rano ob rami z Angleško Zastavo. Kanadčani so bili zelo prijazni. Vprašali so me, kam grem in za koliko časa, površno so pregledali avtomobil in se končno ustavili pri Charleyu.

«Ali imate potrdilo, da je bil pes cepljen proti steklini?»
«Nimam ga. Saj vidite, da je zelo star. Že dolgo je, kar so ga cepili.»

Drugi uradnik pa je važno dodal: «Torej vam svetujemo, da z njim ne prekoristite meje.»
Saj bom prekal na majhen del Kanade in se spet vrnil v Združene države.

«Razumemo vas,» so prijazno rekli. «Lahko ga vzamete v Kanado, samo Združene države ga ne bodo pustile nazaj.»

«Pravzaprav pa sem zdaj v Združenih državah in nihče se ne pritožuje.»
«Gotovo se bodo, če bo prestopil mejo in se potem hotel vrniti.»

«Prav. Kje pa naj ga cepim?»
«Niso vedeli. Moral sem iti vsaj dvajset milj daleč, najti veterinarja in cepiti Charleya. Potem sem se vrnil. Mejo sem prekal samo zato, da bi prihranil čas, ta zadeva pa mi je vrela ves prihranjen čas in se dosti več.»

«Prosim, poskušajte razumeti. To je vaša oblast in ne naša. Mi vam samo svetujemo. Takšna so pravila.»

Mislil, da prav zato sovražim oblasti. Vedno postavljajo drobno tiskana pravila, ki jih izpolnjujejo prav tako neznatni ljudje. Ničesar ni, kar bi se dalo priboriti, nobene stene, pa čeprav bi po njej zahteval tolkel s pestmi. Seveda se popolnoma strinjam, kar zadeva cepljenje, kajti dobro vem, da je cepljenje obvezno. Steklina je res strašna stvar. In vendar tako strašno sovražim pravila in vse oblasti, ki jih postavljajo. Injekcija ni bila tako važna kot potrdilo samo. Pa saj tako je navadno za oblastni — ni jim važno dejstvo, ampak le tisti kos papirja. Ti ljudje so tako zelo prijazni, prijateljski in uslužni. Na meji se jim ni mudilo. Postregli so mi s čajem in dali Charleyu pol ducata kolačev. Zares jim je bilo žal, da sem moral iti zaradi potrdila prav do Erie v Pennsylvanijo. Končno sem se poslovil in potoval dalje do Zvezd in Crte in do druge vlade. Ko sem odhajal, me sploh niso ustavili, tokrat pa je bila zaporniška spuščena.

«Ste ameriški državljan?»
«Da, gospod. Tu je moj potni list.»

«Imate kaj za prijavo?»
«Saj se nisem prestopil meje.»
«Imate potrdilo o cepljenju proti steklini za vašega psa?»
«Tudi on ni bil prek.»
«Pa saj vendar prihajate iz Kanade.»

Opazil sem, kako so se mu zasvetile oči in kako sumljivo je nagubalo čelo. Kazalo je, da bom verjetno izgubil mnogo več časa, kot sem ga na poti do Erie.

«Bi hoteli stopiti z mano?»
Povabilo je delovalo name, kot da bi na vrata potkal sam Gestapo. Jezo in napetost sem čutil v sebi in imel občutek krivde, pa naj sem storil prav ali narobe. Moj glas je postal rezek in užaljen, kar je nehoti vzbudilo sum.

«Prosim, bi vstopili?»
«Pravim vam, da se nisem bil v Kanadi. Če bi le malo bolje pogledali, bi bili videli, da sem se vrnil.»
«Stopite bliže, gospod.»
Potem pa je rekel v telefon: «New York pooblastilo. Da. Preglejte promet. Da — pes.» In potem meni: «Kakšne pasme je vaš pes?»

«Koder.»
«Koder, — Rekel sem koder. Svetlo rjav.»
«Svetel,» sem popravil.
«Svetlo rjav. V redu. Hvala.»
Upam, da v svoji nedolžnosti nisem občutil nikake žalosti.

«Pravijo, da niste prestopili meje.»
«Saj sem vam to ves čas dopovedoval.»
«Si smem ogledati vaš potni list?»
«Čemu? Saj sem se vedno v Združenih državah. In niti ne nameravam prestopiti meje.» Vendar sem mu le pokazal potni list. Prestal ga je in se ustavil pri vizurnih drugih potovanih. Potem si je ogledal še moje fotografije in razgrnil potrdilo o cepljenju proti kozam, ki je bilo pripeto na ovitku. Na zadnji strani je v kotu zagledal naravno svinčnikom napisane črke in številke.

«Kaj je to?»
«Ne vem. Pogledal bom. Ah, to! Pa saj to je telefonska številka!»
«Čemu to v potnem listu?»
«Zdi se mi, da nisem imel drugega papirja. Ne spominjam se niti, čigava številka je.»

Imel me je v rokah in tega se je dobro zavedal: «Mar ne veste, da je kaznivio popisati potni list?»
«Zbrisal bom.»
«V potni list ne smete ničesar napisati. Takšno je pravilo.»
«Nikdar več ne bom. Obljubim.»
In hotel sem obljubiti, da ne bom ne lagal ne kradel niti se

(Nadaljevanje na 10. strani)

Ksenija Prunkova:
Tržaške rožarice
(Pred 8. marcem)

Nekdaj, ko sem bila majhna, na tržaškem Ponterossu mandrjere in Istranke stale z jerbasi in svitki so pred Bidovcem in prodajalec: prve češnje, kruh koruzni, sočne fige — tri za krajcar, zlate blage.

Teh žena ni več na trgu.

Vendar so še rožarice, strine, botre s Kontovela, tudi one iz Rojana in iz Svetega Ivana.

Ti prodajajo še danes: astre, daljše, gladiole, binkoštnice in viole, nageljne in rožmarin.

Ljub mi nanje je spomin!

In ko pridem v Trst, še vedno kol obiščem Ponterosso ne zaradi rut stvilen in dežnikov, punčic cenjenih. Jaz obiščem rožarice, Nine, Juce, Pepce, Mice, naše botre, naše strine z željo, da nikdar ne mine tam slovenska nam beseda, in da žena iz Kontovela vedno bila bi vesela, kadar pridem v ljubi Trst!

Albert Camus: **«Pravičniki»**

Ideja je vselej ena: in če človek žrtvuje zanj najboljši in najslabši del sebe, se pravi življenje, je povsem naravno, da si lasti neki privilegirani položaj, s katerega kategorično in včasih v dobri veri sodi ljudem, zgodovini ali stvarem, četudi jih iz kateregakoli vzroka ne ljubi. Toda tu je treba določiti meje med razumom in dejanjem, med razumom in srcem, med ideologijo in stvarnostjo. Mar je za to poklicana prav tista človeška enota, ki je v določenem trenutku in iz vsakega posebnih razlogov stopila v stik ter zapodila eno idejo, katere apostolstvo se ji sedaj zdi neizbežno, tako da v izbruhu pametnosti in blaznosti pregazi dimenzijo etosa? Kje naj dobi potrditev lastne pravice upornosti: v sebi, v ljudeh in stvareh (ki jih napačno imenuje ali pa v Absolutnem (če je)?

V revolucionarnem boju se opravičilo avtomatično istovetnosti z dejanjem. Toda pravičniki ostanejo to do neoporečnosti. Praktično se zdi nekakšna banalna iluzija (ali napačnost ali mit, kar je končno isto), sprito katere ostanejo povečana razmerja in enote: vse to pa v neodgovorni odločnosti nekega oporišča.

Nova struktura (socialna,

moralna ali ontološka) izgubi v prepoznavanju bistvo lastnega poslanstva: se pravi, da je čiste revolucionarnosti prešla v reakcionarnost, in to točno v tolikšni meri, kolikoršen je bil njen pozitivni doprinos: njena vrednost je torej obratno sorazmerna s škodljivo idejo, ki jo je ustvarila. Kajti utopija, ki jo je ustvarila, ni primeru pa še posebej revolucionarnost, vznikle, dozori in poglone v smislu nekakšne bistvene paradoksalne narobe. Toda izgubljeni položaj še ni konec sveta, ki je manj pa tiste kompleksne človeške enote, ki je individuum. Lahko namreč trdimo, da se vse začne in konča prav v njem, kajti tradicija njegovega načrtovanja (Heidegger) v svet (npr. upor revolucionarnost), ne iztrpa njegove enotnosti, ki je neponovljiva in zato tudi večna. Z druge strani je življenjsko nemogoče zahtevati od take «enote» neizpustnosti; in tu pride v poštev tako imenovani revolucionar v pokolu (živ ali mrtve?).

Ne glede na univerzalnost, ki jo s seboj nosi revolucionarna ideja, je upor zoper krivico in zločin humano dejanje zoper absurd. Kajti paradoksalnost strukture, ki sem jih prej omenil, ni nič drugega kot manifestacija temeljne paradoksalnosti eksisten-

PRED PRVIM GOSTOVANJEM REŠKE OPERE V NAŠEM KULTURNEM DOMU

Prizor iz Gotovčeve opere «Ero z onega sveta»

Ob krstni uprizoritvi Benedetičeve drame «Ne vedno kakor lastovke»

Pesniška meditacija o trpki usodi naroda na «križišču» - Režija in scena - Jože Babič - Glasbena oprema - Aleksander Vodopivec

S svojim dramskim prvencom «Ne vedno kakor lastovke», katerega premiera je bila prejšnji četrtek v Kulturnem domu v izbranih slovenskih gledališčih, je Filibert Benedetič postavil obdobje, ki ne le potrdi, ampak tudi neke vrste pesniška meditacija, čeprav ni mogoče trditi, da ne bi nekatera mesta imela tudi čiste literarne vrednosti, njegove besede akcije in meditacije dejane, kolikor je to bilo seveda mogoče. Toda če je res, da Babič ni štel z vsemi sodobnimi režiserskimi sredstvi od filmskih insertov do diapozitivov in naslovnih na moderno glasbo, da je lahko ustvaril pravi spektakel in da je prav s temi efekti reševal dramsko sibičnost teksta, se po drugi strani vendarle zdi, da ga je ponekod zaneslo v prenatrpanost, ki je bila očitna zlasti v uvodu in v zaključku in v scensko pretiravanje (Magdalena). To pa seveda nikakor ne pomeni, da ni Babič z izborom filmnih dokumentarcev in diapozitivov uspešno prikazati uvoznostnost slovenske države od svedanih deklaracij o človeških in posebno še manjšinskih pravicah do ustvarjanja pogojev za njih neuresničitev in celo za njih negacijo v noreni močistični ubijanju nedolžnih, ki je prav tisti kontrast, na katerih sloni tudi Benedetičev pesimizem v našo in občečloveško bitnost v smislu človečanskega in naprednega.

Podoben kot pri Brechtu (in nanj nas vseskozi spominja ta Benedetičeva drama tako po obliki teksta kot po njegovi dramski realizaciji) je tudi v tem delu ena izmed bistvenih in organskih komponent glasbena oprema ne samo zaradi vključenih songov, temveč tudi zaradi njene vloge solotnače ideje. Mladi tržaški skladatelj Aleksander Vodopivec je napisal glasbo, ki se je stilo in melodično v ritmiki in čustvanju lepo zlija z besedilom in ki tudi sama zase predstavlja mojstrovino. V znanem ansamblu slovenskih študentov es jansa pa je došla izvajalce, ki so v predstavi vneli noto modernega muzikalnega izražanja v boljsem pomenu tega pojma.

Nastopajoči igralci v svojih vlogah seveda niso mogli spoprijeti kakšnih posebnih kreativnih sposobnosti, ker jih je še sama njihova simbolizirana postavljenost v tem omejevala. Na splošno bi mermi, da je bilo v vseh nekajkrat preveč poetične patetičnosti in privlačnosti, ki je čisto težila k monotonemu deklaratorstvu. A nekateri vlogi se vendarle tudi v tem stičnem okviru dobiti lepo upodobitve, tako zlasti Apostol Staneša Stareščinca v odlični dikciji, Jeremija Joška Lukeša v globoki poetičnosti, Veronika Zlate Rodoskove v svoji vdanosti, Simon Staneša Raztresena v patetični brezmoči, Krajin v tonu in nateka teksta.

Če je Benedetičeva «drama» po vsem tem in ne glede na svojo izrazito nedramsko konstrukcijo vendarle dobila na našem odru tudi svojo vizualno perspektivo, potem gre za to izključno zaslužno režiserju Jožetu Babiču že zaradi poguma, da se je toliko takoj zatekel na svoj občutek, da je spadal Babič med tiste režiserje, ki jih tovrstna moderna dela brez čiste literature in brez klasične zgradbe, pritegujejo, ker jim nudijo možnost ustvarjanja in ne samo interpretiranja avtorjeve misli, toda vendarle je prevzemanje take odgovornosti zelo tvegano, še zaradi negotovosti, kakšen bo lahko rezultat režiserske obdelave

Ob uprizoritvi v «Teatro Stabile»

Okrotni jezi Stepan Fedorov: mehanizem revolucionarne ideje je s terorizmom vred nujen in eksperimentalni, zato je njegova uresničitev apokaliptična.

Dora Doublebova predstavlja dramatično torišče hotenja, dvomov in strahu tovaršev; ne pozabljaj, da je Organizacija in da je ljubezen, da mora biti prostor tudi za srečo, četudi je njena ožnost nepremakljiva. Je edina v tem spletu upornosti in nihilizma, ki je globoko prepričana, da je pravičnost majhna stvar, če se mora uresničiti v zločinu.

Vsaka religija implicira vsaj eno temeljno oviro popolni veri; zato je dobrih vernikov malo in ti so svetniki ali pa v krajnem primeru zločinci. Večino pa tvorijo končno le slabi verniki, katerih zasluga je, da nespornost spreminijo v prepričanje: ti so tako imenovani absolutni optimisti. V zgodovini se ta paradoks spreminja in dejanje, kar pomeni, da ni zgodovinskega razvoja brez naravnost in nebo vpijajoč nesporazumov, ko se tragedija identificira z blaznostjo. Praktično velja isto za revolucionarno ideologijo, kjer so mi.

Jakob Renko
(Nadaljevanje na 10. strani)

«Ero z onega sveta» - opera ki že 30 let navdušuje občinstvo

Remek delo jugoslovanskega opernega ustvarjanja - Pri prvi uprizoritvi bo navzoč kot dragi gost tudi skladatelj Jakov Gotovac

Zivahnejša kulturna izmenjava med Reko in Trstom, zlasti pa pristnejši stiki med kulturno-prosvetnimi in umetniškimi ustanovami na Reki ter tržaško Prosvetno zvezo, so v zadnjem času privedli do dveh kulturno - umetniških manifestacij v teh dveh sosednjih mestih: 2. t. m. je na Reki gostoval godalni orkester Glasbene matice iz Trsta s solisti Glasbene šole, od 10. do 12. t. m. pa bo reška Opera nastopila na odru Slovenskega gledališča v Trstu z opero Jakova Gotovca «Ero z onega sveta».

Do gostovanja reške Opere je prišlo na pobudo in povabilo tržaškega Slovenskega gledališča in i-

ma za naše mesto poseben pomen: Trst je namreč prvo mesto izven meja Jugoslavije, v katerem gostuje operni ansambel Narodnega kazališča «Ivan Zajec»; po zelo dolgih letih bomo imeli ponovno priložnost spoznati najboljši in najbolj priljubljeni glasbeno-scensko delo jugoslovanskega opernega ustvarjanja: prihod reških umetnikov na tridnevni obisk v našo sredino prispeva k nadaljnjemu utrjevanju tradicionalnih duhovnih vezi med tržaškimi Slovenci in jugoslovanskimi brati v matični domovini.

Pod vodstvom direktorja opere Vladimir Benića bo prišel operni ansambel v naše mesto v svojem popolnem sestavu. Orkestru, zboru, baletnemu sestavu in solistom (skupno okrog 200 izvajalcev) se bo pridružil še nekaj gostov izven Reke, ki bodo nastopali kot protagonisti v alternaciji. Naslovno vlogo bosta tolmčila Ljubo Strgačić odnosno član zagrebske Opere Josip Sutej, Djuilo bosta interpretirali Zorka Wolf in Mirka Klarić (Zagreb), vloga Dime je poverjena Blanki Zec in Nevenki Tomašić, gospodarja Marka pa bosta kreirala Franjo Gobec oziroma Tomislav Neralić, binški član zagrebske Opere in sedaj stalni član berlinske Opere. Bufo-vlogo mlinarja Sime bosta ustvarila Tugomir Alajupović in Mitko Kucić, oboje iz Zagreba, v epizodni vlogi pastirja pa bo nastopila Darinka Ziger. Komična opera «Ero z onega sveta» bo predstavljala v režiji skladatelja Dinka Svobode in v scenski ter koreografski opremi Antona Zunića. Vse tri predstave bo dirigiral Vladimir Benić.

**SKLADATELJ
JAKOV
GOTOVAC**

In še nekaj besed o skladatelju in avtorju opere Jakovu Gotovcu. Jakov Gotovac se je rodil v Splitu 1895. Kot skladatelj je izrazil predstavniki narodne glasbene smeri na Hrvaškem (vpliv A. Dobračevića). Čeprav se ponekod po njegovem delu opazuje vpliv folklorne, zna Gotovac vedno najti melodije, ki so blizu ljudski glasbeni govorici in ki kot propagator takšnega glasbenega jezika s svojimi skladbami enostavno izražajo uspeh prodrati med najširše narodne plasti. Daleč od modnosti eksperimentiranja na področju atonalnosti in iskanja «novih» izraznih sredstev v svojem muzi-

Božo Vodusek: IZBRANE PESMI

Zbirka je izšla pri Cankarjevi založbi v Ljubljani

Cankarjeva založba v Ljubljani je izdala knjigo pesmi znanega slovenskega pesnika starejše generacije, šestdesetletnega Boža Voduskega, zbirke pesmi pod naslovom IZBRANE PESMI. Ta knjiga je odlični opremi, ki jo je zasnoval Jože Brumen, in s spremno besedo Mitje Mejaka, se je pojavila na slovenskem knjižnem trgu prav v dneh, ko so bile razglašene letošnje Prešernove nagrade. In s Prešernovo nagrado za literaturo je bil prav za svojo zbirko Izbranih pesmi nagrajen tudi Božo Vodusek. Da izid neke pesniške zbirke spremlja tudi podelitev Prešernove nagrade, najvišjega slovenskega priznanja za literaturo je za zbirko prav gotovo izrednega pomena, saj predstavljajo tako priznanje največje poročilo. In tako priporočilo Voduskega izbrane pesmi tudi za službo, saj je njih izid pomemben dogodek za slovensko poezijo.

Božo Vodusek ni posebno plo-

dovit pesnik, vsaj ne v takem pogledu, da bi izdal večje število pesniških zbirk. Ob koncu leta 1939 je izdal svojo prvo pesniško zbirko Odčarani svet, ki je bila sicer vseslovenska pesniška zbirka, je pa stopila v ozadje ob strahotah nove svetovne vojne. Pomenila je za konec nemirnega in bogatega obdobja slovenskega liričnega razvoja med obema vojnama, kot je zapisal Mitja Mejak v svoji uvodni besedi. Tudi dejstvo, da knjige Odčarani svet že dolgo ni bilo dobiti in da ni prišlo do njenega ponatisa, je povzročilo, da Voduska lirika še danes širšemu krogu ni dovolj znana in da tudi ni bila dovolj upoštevana pri raznih antologijskih izdajah. Zato je bil skrajni čas, da Voduska lirika ponovno izide v knjigi, obogatena in izpopolnjena z Voduskovimi povojnimi pesmi in se tako reši začaranega kroga samotnosti.

Sicer pa Voduska lirika ni lahko dojemljiva in je tudi ob prvem vstopu v javnost bila delna prav različnih ocen. Nekomu je bil Vodusek izrazito verški pesnik, drugemu ateistični upornik, tretjemu pa pesimistični predstavnik brezupnosti predvojnih intelektualcev. In Mejak se danes ugotavlja, da tudi njegov uvod zamaš poskušajo racionalno razložiti celotno Voduskega pesniškega sveta, ker bo eden v njegovi pesniški govorici spoznal, drugi pa drugo izpovedno pravo. Razlagajoč o temeljnih Voduskovih poezijah ugotavlja Mitja Mejak, da je bil usodni preobrat v Voduskovem duhovnem in liričnem razvoju v bistvu religiozne narave, temeljni konflikt pa tudi družbene narave. Pesnik se je umaknil iz političnega življenja in potem, ko je spoznal mizerijo predvojnih družbenih in političnih razmer, našel izhod v individualizmu in brezkompromisnem individualnem uporu. Etični, družbeni in intelektualni in estetski oporičevali v Voduskovi poeziji. V upornem zanosu je Voduska pesem srčila, posmehljiva, sarkastična in tudi ci-

kalnem govoru, je pristno navezan na tonalnost pozno - romantičnega časa, pri čemer mu osnovna sredstva ležijo v bogati melodiki, s katero so prežeti vsi njegovi vsebinski motivi od čiste ljudske lirike, do razgibanih razpoloženj in vedrega humora.

Ob izvršnih orkestralnih kompozicijah, kot sta «Simfonično kolos in «Oracija», kakor tudi poleg prve opere «Morana» (1930), zavzema njegova komična opera v treh dejanjih «Ero z onega sveta» nesporno prvo mesto ter predstavlja remek delo jugoslovanskega opernega ustvarjanja. Izvrsten libreto Milana Begovića nadgrajuje in je grajen po ljudski zgodbi. Delo je bilo prvič pri-

kazano v Zagrebu leta 1935 in je takoj postalo najpriljubljenejša opera v vsej državi, veliko pozornost pa je vzbudila tudi na številnih opernih pozoriščih Evrope, predvsem na Češkoslovaškem. Podlaga preoblečena bogatega kmeta Mide («Ero»), ki hoče preizkusiti ljubezen svoje izbranke (Jule), se odvija skozi množico komičnih situacij, zapletov in efektov, ki imajo izreden odmev v Gotovčevi partituri, prežeti od začeta do konca z duhom jugoslovanske glasbene folklorne in s krasnimi napeti. V tem delu utripa svoje scensko življenje, tukaj živi ljudje z vsemi svojimi vrlinami in hibami: zvestoba, naivnost, porednost in humor, dobrotomnost in satira, vse to napolnjuje gradnjo tega izrednega glasbeno-scenskega dela, ki je hitro postalo last vseh jugoslovanskih narodov.

Na povabilo Slovenskega gledališča iz Trsta bo v prvu nastop reške Opere v Kulturnem domu prisostoval tudi avtor skladatelj Jakov Gotovac, ki ga bomo prav ob tej priložnosti še posebej z veseljem pozdravili kot draga gosta.

B. Rupnik

Demetrij Cej razstavlja...

Za premiero Benedetičeve drame «Ne vedno kakor lastovke» je slikar Demetrij Cej odprl v foyerju balkona Kulturnega doma razstavo svojih del. Razstavo si je ogledalo lepo število ljubiteljev slikarske umetnosti

(Nadaljevanje na 10. strani)

Sl. Ru.

PROSVETA

KAKO JE NAŠE LJUDSTVO POČASTILO SLOVENSKE KULTURNE PRAZNIKE

Prešernove proslave po naših društvih

V zadnjem času je bilo po naših društvih več lepih Prešernovih proslav, ki so jih priredila društva skoraj izključno z lastnimi silami in s tem najlepše proslavila največji slovenski kulturni praznik. Na njih so sodelovale dramske skupine, mladinski in odrasli pevski zbori, recitatorji in mladi muzikanti ter govorniki. Iz njih je dihal prirčnost, ki jo lahko posredujejo najlepše prav amaterji. V naslednjem podajamo poročila s teh proslav:

P.d. «Igo Gruden» Nabrežina

Mladinski pevski zbor «Kraški slavček» je v nedeljo popoldne s svojim nastopom v prostorih prosvetnega društva «Igo Gruden» v Nabrežini otvoril Prešernovo proslavo, s katero se je domače prosvetno društvo oddolžilo spomenu našega največjega pesnika Prešerna. Nabrežinski prosvetni delavci, ki jih med mladino ni malo, so se po svojih močeh potrudili, da je proslava uspela in zato želi popolno odobravanje občinstva, ki je dvorano napolnilo do zadnjega kotička. Gre pa za uspeh Prešernove proslave v Nabrežini velika zasluga tudi tamkajšnji podružnici Glasbene matice in še posebno poštvovalni profesorja Ambrozeta in Radoviča, ki sta pripravila nastope mladinskega pevskega zbora in posameznih izvajalcev.

Ne bilo bi pa prav če ne bi omenili tudi poštvovalnosti mladih ljudi v društvu, ki so brez kakršne koli pomoči pripravili recitacije Prešernovih poezij. Vendar bi bilo koristno, če bi si za boljše pripravo izvajanja poiskali strokovno pomoč kakšnega gledališkega igralca ali učitelja. Pridne so bile vse recitatorke: Tamara Caharija, Lučka Faletić, Vera Tuta, Majda Terčon in Marina Colja, ki so skušale iz Prešernovih verzov izluščiti čim več poudarkov miline, bolesti, ljubezni in globoke žalosti, ki vejejo iz pesnikovih del.

Na višini je bil glasbeni del sporeda, ki ga je občinstvo sprejelo s toplim odobravanjem. Žal, da na tej proslavi ni nastopil tudi domači pevski zbor, ki se je za to priliko tudi pripravljaval, a svojega repertoarja ni mogel izdelati, ker je pevovodja imel težave pri vajah zaradi odsotnosti določenih glasov. Nastop skoraj 60-članskega mladinskega zbora pa je dobesedno navdušil. Otroci so pod vodstvom prof. Radoviča in prof. Ambrozeta, ki je izvajanje zbora tudi spremljal pri klavirju, ubrano in ljubko zapeli tri pesmi: Venturijevo «Kukavico», Boštjančičevo «Ježek ima polje» in Pahorjevo «Burjo». Sledil je kratki govor o Prešernu, ki ga je podala Vera Tuta in v katerem je orisala tudi delovanje nabrežinskega društva, nakar je nastopila zelo mlada Eda Terčon, ki je pri klavirju ljubko zaigrala Pavšičevo «Sonček čez hribček gre». Bolj dognan je bil nastop 10-letnega violončelista Kodriča, ki je ob klavirski spremljavi Ravela Kodriča zaigral Faurovo «Palm branches». Aleksander Rojč

je nato na klavirju zaigral Mozartovo «Sonato v es-duru I. stavka». Ravel Kodrič pa Chopinov «Valček v as-duru». Izvedba Debussyjeve klavirske skladbe «Pastirček» Vere Tutove je tudi zelo ugajala.

Na proslavi sta na koncu nastopila tudi basist Ivan Sancin in sopranistka Ljubica Bercić. Košuta ob klavirski spremljavi dr. Gojmir Demšarja. Ivan Sancin je s svojim toplim globokim basom zapel arijo Filipa iz Verdijeve opere «Don Carlos» in Michlovo «Pevcu». Ugajala je tudi Bercetova, ki je zapela kar tri solospesve: Vilharjevo «Nazakonska mati» in Tomčevi koroški narodni «Njav čez izaro» in «Tam kjer teče bistra Zila».

I.a.

P.d. «V. Vodnik» Dolina

Pri Prešernovi proslavi prosvetnega društva Vodnik v Dolini sta poleg domačega zbora sodelovala še pesnika Marija Mijot in Filibert Benedetič.

V uvodu je Edwin Švab prikazal Prešernove proslave v smislu praznika slovenske kulture ter s tem v zvezi tudi prebral odlom Slovesnega narodnoosvobodilnega sveta z dne 28. januarja 1945, ki pravi naj se dan Prešernove smrti proslavlja in pregleda vse, kar je naš narod v preteklem letu ustvaril na kulturnem in ostalih področjih. O Prešernu, ki ga naši ljudje že dobro poznajo, je tajnica društva Divna Slavec prebrala sestavek Otona Župančiča, ki je o našem velikem pesniku napisal tako lepe misli, da so ob koncu branja prisotni navdušeno zaploskali.

Nato so z enominutnim molkom počastili spomin na tri vaščane: Petra Sancina, Jožeta Štrajna in Pepija Prašča, ki so kot zavedni Slovenci mnogo žrtvovali prav za to, da lahko danes proslavljamo Prešernov dan. V prijetnem razgovoru, ki ga je vodil švab, so Dolinčani spoznali dva naša kulturna ustvarjalca, ki sta z recitacijami svojih pesmi prevzela občinstvo, kar dokazuje potrebo, da naša društva pogostejše povabijo v svojo sredo naše kulturne ustvarjalce.

Na koncu je še zbor zapel devet pesmi v glavnem primorskih skladateljev.

Po uspehi proslavi je nekdo pripomnil: «Ali ni škoda, da toliko sobotnih večerov zabijemo v gostilni, ko zmoremo prirediti tako zanimive, vzpodbudne in poučne večere!»

e.š.

P.d. «Prosek-Kontovel»

Podobna proslava je bila v nedeljo tudi v prosvetnem domu na Proseku, kjer so domači prosvetni delavci, v počastitev slovenskega kulturnega praznika, pripravili prireditev z nastopom priznane moškega pevskega zbora Pro-

sek-Kontovel, ki je pod večjo roko Ignacija Ote zapel štiri pesmi: Vrabčovo «Zdravico», Tomčevi «Luna sijaj in «Teče mi vodica» ter Foersterjevo «Gorenjci ljudje smo veseli» iz opere «Gorenjski slavček». Ni treba posebej omenjati, da je zbor vse skladbe zapel zelo ubrano in dovršeno in da je občinstvo, ki je zasedlo vse razpoložljive prostore, njegovo izvajanje pozdravilo z burnim aplavzom.

O Prešernu pesniku in človeku je govoril Edi Starc. Sledili sta recitaciji Jane Ban «O Vrba» in Sare Čuk «Šesti sonet venca», ki sta prepričljivo in z dokajšnjim občutkom podali obe Prešernovi deli.

Na odru prosvetnega doma na Proseku se je nato predstavila domača dramska skupina z Linhartovo veseligrjo v dveh delih «Županova Micka», ki jo je v domače narečje predelal poštvovalni prosvetni delavec Marjan Perot. Ljudsko veseligrjo, ki je prisotnim zelo ugajala, je režiral član Slovenskega gledališča Stane Rastresen in igralci so se potrudili, da so svoje vloge dobro podali. Najbolj se je v svojo vlogo zaročenca Anžeta vživel Aldo Colja, ki je znal z lahkoto obvladati vse komične situacije, še posebno v drugem dejanju, ko je oponašal tržaško gospodo. Prepričljivi sta bili tudi Boženka Štoka v vlogi Micke in Zvonka Guštin, ki je igrala vlogo bogate vdove, Darko Rupel je igral očeta, Vojko Bukavec pa Tulpenheima, medtem ko je Marino Košuta bil Tulpenheimov prijatelj. Bruna Šferce ustvaritev notarja Glažka je bila najbolj posrečena. Ne vem če je Šferca kdaj prej igral, toda njegov nastop izpričuje kar lep igralski talent. V vlogi Glažka je Šferca pokazal odlike dobrega komika in se je tako neprisiljeno vživel v vlogo notarja kot bi bila prirojena prav zanj.

Na splošno se se vsi nastopajoči dobro izkazali in se potrudili, da je predstava lepo uspela.

Vsi nastopajoči so bili deležni burnega aplavza občinstva, ki je tako izreklo priznanje poštvovalnim mladim prosvetnim delavcem na Proseku.

I.a.

P.d. «Prešeren» Boljunc

V soboto zvečer, 26. februarja so se tudi Boljuncani hoteli oddolžiti spomenu velikega slovenskega pesnika Franceta Prešerna, posebno še, ker domače prosvetno društvo nosi ime po pesniku. V kino dvorani se je zbralo veliko ljudi, tako da je bil vstop v dvorano skoraj nemogoč. Zlasti je pritegnil vaščane nastop otroškega zbora ter nastop obnovljenega domačega mešanega zbora in dramske skupine.

Program je bil precej obsežen, napovedoval pa ga je dijak Dušan Maver.

(Nadaljevanje na 4. strani)

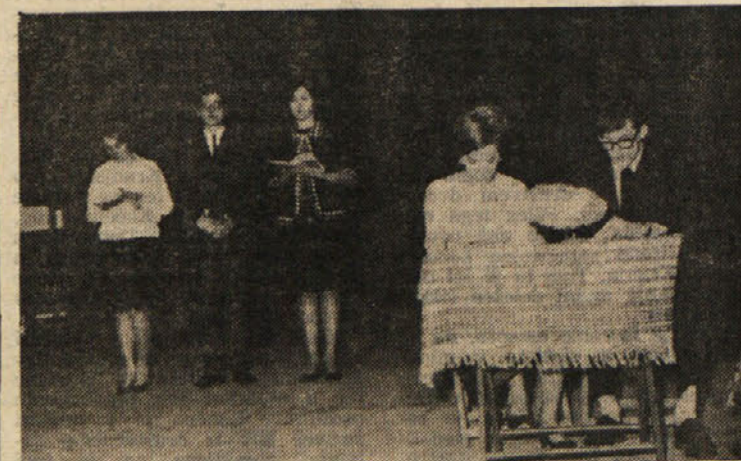
Mladi recitatorji na proslavi p.d. «Igo Gruden» v Nabrežini

Otroški pevski zbor «Kraški slavček» poje v Nabrežini

Mladina, ki je nastopila na proslavi v Boljuncu

S Prešernove proslave Mladinskega krožka na Opčinah

Mladi sodelujoči na proslavi p.d. «Vesna» v Križu

Priložnostni brošuri društev Prosek-Kontovel in «Ivan Cankar»

Pregled društvene dejavnosti proseških prosvetarjev in posvetilo dramski skupini I. Cankar

Pri nekaterih naših prosvetnih društvih se je udomačila lepa navada, da vsaj enkrat v letu izdajo tiskano poročilo o svojem delovanju. Pred seboj imamo dve taki brošurici, ki sta sicer skromni po obsegu a zato nič manj pomembni. Prva je «Letno poročilo prosvetnega društva Prosek-Kontovel», druga pa «Cankarjev listič» prosvetnega društva «Ivan Cankar» od Sv. Jakoba. (Ta ima tiskane sicer samo ovojnice, listi pa so ciklostilirani). Prav je, da nekoliko povzamemo njuni vsebino, ker je odraz dejavnosti teh dveh društev v zadnjem letu.

V «Letnem poročilu» je predsednik društva na Proseku-Kontovelu Marjan Pertot objavil svoj pregled društvenega delovanja. Med drugim pravi, da je v ljudsko-prosvetni sezoni na Proseku-Kontovelu «bilo več pozitivnih pa tudi nekaj negativnih pojavov, ki so vplivali na naše delovanje.

kovni oder je uprizoril lutkovno igro v dveh dejanjih «Pavliha in razbojnik»; 11. 2. 1966 — Prešernova proslava v kino dvorani Ana na Kontovelu. Sodelovali so društveni moški pevski zbor, otroški pevski zbor in recitatoriji. Govor o Prešernu je imel predsednik SPZ dr. Robert Hlavaty; 18. 2. 1966 — Koncert društvenega moškega pevskega zbora v kino dvorani Iris na Proseku; 27. 3. 1966 — Premiera Golarjeve ljudske igre v štirih dejanjih «Dekle z rožmarinom» v Ljudskem domu v Križu; 29. 3. 1966 — Koncert moškega pevskega zbora na radiu Koper; 17. 4. 1966 — Ponovitev ljudske igre «Dekle z rožmarinom» v Prosvetnem domu na Opčinah; 14. 5. 1966 — Koncert moškega pevskega zbora v Kranju; 4. 9. 1966 — Koncert na Proseku na prostem.

Poleg omenjenih prireditev je pevski zbor prosvetnega društva

to, da obnovi dejavnost, ki je bila tako živa v prvih letih obstoja društva. Prvo leto je skupina le živovarila, naslednje leto 1963 pa je bila že plodnejša. Pod vodstvom pokojnega in nepozabnega Josipa Fišerja je nastopila na dveh zabavnih večerih in uprizorila enodejansko, ki je zelo dobro uspela. Kljub uspehu pa so se pozneje pojavile nekatere hibe: neresnost nekaterih članov in predvsem pomanjkanje večjega števila igralcev, saj je tedaj bila v skupini le ena igralka.

Po uspehih leta 1963 je Josip Fišer naslednje leto napisal prav za društveno dramsko skupino dvodejansko «Striček prihaja». Skupina je vaje pričela z veliko voljo, toda že po nekaj tednih so nastale težave. Josip Fišer je začel bolehati in delovanje skupine je začelo počasi usihati in je ponovno zazvelo šele leta 1965. Medtem so se tudi delovne in organizacijske razmere izboljšale. Skupina je pridobila nekaj novih moči in vodja skupine je postal Sergej Verč, ki jo vodi še sedaj.

Z novo vneto prepojena dramska skupina je najprej naštvirala in ni postavila na oder Fišerjevo dvodejansko «Striček prihaja» (premiera 25. 5. 1965 v društveni dvorani) in jo potem ponovila še enkrat v društvu in v Slovenskem dijaškem domu.

Že jeseni istega leta je mladi vodja skupine sklenil, da se bo dramska skupina lotila novih, sodobnejših programov in že po treh mesecih je uprizorila znano delo Peppina de Filippa «Ni res... pa le verjamem», katerega premiera je bila 11. 2. 1966. Komedijska je bila deležna popolnega priznanja. Skupina jo je uprizorila še v društveni dvorani, na Opčinah in v Trečah.

17. junija 1966 je pripravila novo uprizoritev «Večer umetniške besede — John Steinbeck», ki je obsegal predavanje z izvajanjem dramatiziranih prizorov iz Steinbeckovih del, predvajanje diapozitivov z glasbeno spremljavo.

In končno je skupina po dvomesečnih pripravah postavila na oder dramo Sergeja Verča «Kocke v kocki». Uprizoritev je bila v celoti delo članov društva samih od avtorja drame Verča do režije (Sergej Verč), scene (Ivan Verč) in tehnične oskrbe (Bruno Jankovič) itd. Uspeh je bil

Člani dramske skupine p.d. «Prosek-Kontovel» ob uprizoritvi ljudske igre «Zupanova Micka»

naravnost prodoren.

Mario Magajna pa pravi v svojem sestavku med drugim «V dobrem letu delovanja smo marsikaj opravili in dosegli, seveda pa bi lahko še več, če bi vsi marljivo sodelovali in ne pustili le nekaterim glavno težo bremena.

V razdobju od 18. dec. 1965 (t.j. od obnovitve društvene dejavnosti) je bilo v društvu 16 raznih prireditev, iger, literarnih večerov, predavanj, predvajanj kratkometražnih filmov, družabnih večerov, nastopov za otroke itd.

Potem navaja pisec članka delovanje dramske skupine in gostovanja članov društva z različnimi predavanji po drugih društvih in navaja novost, ki jo je uvedlo društvo s tečajem telovadbe za otroke, ki jo vodi nekdanji aktivni orodni telovadec Marjan Dolgan in za katerega se je prijavilo lepo število otrok. Končno pravi, da so mladi člani društva poleg vsakdanjega dela in študija in društvene ter športne dejavnosti, posvetili precej časa tudi raznim ročnim opravilom v društvenih prostorih, saj so sami prepletkali sobo, položili tla, pripravili in poslikali sceno za zadnjo igro itd. ter zaključuje z ugotovitvijo:

«Preteklo delovanje društva nas na splošno zadovoljuje, nekatere vrzeli v njem pa nam narekujejo, da jih v prihodnje zapolni-

mo s še bolj vztrajnim delom. Zato, tovariši, zavijajmo rokave in lotimo se svojih nalog ne le z besedami in z običajnimi frazami, marveč z dejanji, tako da bomo lahko dali v prihodnosti še lepši obračun svojega dela».

V lističu so natisnjene še slike iz društvenega delovanja.

Čeprav sta — kot rečeno — brošurici skromni po obsegu, sta vendarle dokument dejavnosti, ki bo ostal. Zato bi priporočali tudi drugim društvom, da izdajajo podobne publikacije vsaj enkrat na leto.

Iz društev

Po zadnji uspeli prosvetni prireditvi je k zboru prosvetnega društva Slovenec iz Boršta pristopilo večje število mladih pevcev tako, da šteje sedaj zbor 35 članov.

Sedanja društveni odbor pripravljali sklicanje občnega zbora, ki bo pred koncem letošnje sezone.

...

Po nekaj letih molka kaže, da bo pevski zbor Lipa v Bazovici ponovno začel z vajami in se spet pojavil na naših prireditvah. K zboru bodo pristopili v glavnem mlajši pevci, ki jih bo vodil pevovodja Stanko Zidarič iz Šempolaja.

Prosvetnemu domu na Proseku

*In tudi vi zgradili ste, rojaki,
svetilnik svoj, na robu domovine!
Tu, kjer pod svod se dvigajo oblaki
da Naše zvezde svet pred nami gine.*

*A nismo tu bili zaman vojščaki
nad tisoč let — So rdeče vse doline
po Krasu. — Našo prst so že očaki
s krvjo plodili. — Vedno nove sine*

*je narod stavljaj v te obmejne jarke,
kjer tuj naval še vedno, kakor morje,
udarja ob obalo skalovito.*

*Trdnjava bodi Dom! Za naše barke,
svetilnik vselej skoz temno obzorje!
Pristan v viharju: nudi jim zaščito!*

Rim, 20.1.1967

France Husu

Največja ovira pri izvajanju našega ljudsko-prosvetnega delovanja je bilo pomanjkanje dvorane za javne nastope v domači vasi. Kljub temu smo vsaj deloma omilili to pomanjkljivost s tem, da smo se zatekli v našo kino dvorano. Prešernovo proslavo smo priredili v kino dvorani «Ana» na Kontovelu, koncert moškega pevskega zbora pa v kinu «Iris» na Proseku. Obe prireditvi sta zelo lepo uspeli in občinstvo je obakrat napolnilo kino dvorani do zadnjega kotička. Nekaj prireditev smo imeli v Ljudskem domu v Križu, Prosvetnem domu na Opčinah ter v društveni dvorani na Proseku. Poleg tega moramo omeniti, da je naš pevski zbor priredil samostojen koncert tudi v Kranju. Tudi tu je žel obilo priznanja in bil deležen laskavih kritik.

Nadalje moramo omeniti, da so naši fantje in dekleta v minuli sezoni naštvirali Golarjevo ljudsko igro v štirih dejanjih «Dekle z rožmarinom». Igro je režiral član Slovenskega gledališča iz Trsta tov. Stane Raztresen. S to predstavo smo gostovali v Križu in na Opčinah. Največja in zaključna prireditev v pretekli sezoni je bil koncert na prostem. Koncerta so se udeležili trije pevski zbori in sicer: pevski zbor p.d. Vesna iz Križa, pevski zbor iz Velikega Repna ter društveni pevski zbor in proseška godba. Koncerta se je udeležilo več kot tisoč ljudi in je zelo dobro uspel. Čisti dobiček je bil namenjen za obnovo našega sedišča.

Nato avtor poročila Marjan Pertot navaja odseke, ki jih je društvo imelo v sezoni 1965-66 (moški pevski zbor, otroški pevski zbor, mladinska dramska družina, otroška dramska družina, knjižnica, lutkovni oder) in prehaja na kronološki pregled prireditev, ki jih je bilo 10 in sicer: 29. 11. 1965 — Aškerčev večer; 5. 12. 1965 — Razstava slovenske knjige; 6. 12. 1965 — Miklavževanje z obdaritvijo otrok slovenske osnovne šole na Proseku. Lut-

Prosek-Kontovel sodeloval na koncertu Glasbene matice v Kulturnem domu, na tekmovanju pevskih zborov v Gorici, na reviji pevskih zborov v Kulturnem domu, na Prešernovi proslavi v Trstu, na komemoraciji talcev na Opčinah, na vinski razstavi v Zgoniku, na I. partizanskem srečanju na Opčinah in na koncertu pevski zborov na Koroskem. Otroški pevski zbor pa je sodeloval na Koncertu Glasbene matice v Kulturnem domu v Trstu.

Poročilo nato navaja še izlete za mladince v Kranjsko goro ter na Sv. Višarje ter za starejše člane v Kočevje in Kočevski rog, Trbovlje, Hrastnik, Dobrovo, k izviru Soče, v Vipavsko dolino in k Belopeškemu jezeru, za člane dramske skupine (za nagrado) pa po Dolenjski.

Naslednji sestanek v brošuri govori o pripravah za preureditev društvenega sedišča in dvorane ter o otvoritvi teh prenovljenih prostorov. Končno je v brošuri še več slik iz društvenega življenja, objavljena pa je tudi pesem Franca Husuja iz Rima, ki je posvečena novemu oziroma prenovljenemu «Prosvetnemu domu» na Proseku in ki jo objavljamo posebej.

«Cankarjev listič» je bil izdan za krstno predstavo drame «Kocke v kocki», ki jo je napisal mladi član društva in vodja društvene dramske skupine Sergej Verč. Prvi članek izpod peresa avtorja drame je posvečen razlagi tega novega odrskega dela v uprizoritvi društvene dramske skupine, naslednji, ki ga je napisal Jurij Kuferzin podaja pregled o petletnem obstoju in delovanju dramske skupine, tretji, ki ga je napisal predsednik društva Mario Magajna pa podaja pregled društvenega delovanja v zadnjem letu.

Iz članka «Pet let dramske skupine p.d. Ivan Cankar» izvemo, da je bila sedanja dramska skupina ustanovljena leta 1962 za-

O uprizoritvi Verčevega

Prejšnjo soboto je dramska skupina prosvetnega društva «Ivan Cankar» uprizorila v krstni izvedbi Verčev dramski prvenec «Kocke v kocki». O tem, da je

predstava pritegnila res veliko število gledalcev in da je bila deležna njihovega priznanja pričoč poguma, podjetnosti, samozvesti in požrtvovalnosti vseh so-

delujočih od avtorja in režiserja obenem do igralcev in tehničnega vodje, smo že poročali.

Že samo to, da se je mlad fant, kot je Sergej Verč, lotil pisanja odrskega dela, je vsekakor vredno pozornosti, zlasti še, ker je že s svojim prvenecem pokazal, da se je dela lotil resno, z izdelanim dramskim konceptom in ne brez osnovnega poznavanja dramske oblike in strukture. Za 19-letnika je to vsekakor precej, ne glede na to, če se mu je potem stvar bolj ali manj posrečila.

Za kaj pravzaprav gre v drami «Kocke v kocki»? Družba prijateljev prejme od neznanca pismo povabilo, naj se določenega dne zberejo v Rudolfovem stanovanju. Ko so zbrani vsi se točno ob napovedani uri pojavi «gospod» z brki, brado in črnimi naočniki. Pod pazduho ima zaviti skrivnostni predmet. Predstavi se kot avtor pisma in presenečenim zbranim razodene, da mu je stroj, ki ga je sam izumil (skrivnostni predmet v obliki kocke), povedal, da se bo še istega večera v stanovanju zgodil zločin, katerega smrtna žrtev bo odvetnik Karel in da bo morilec eden izmed navzočih. Po tem sporočilu skrivnostni «gospod» odide s svojim izumom negotovosti, v kateri pri-

Ob krstni uprizoritvi drame «Kocke v kocki» je bila društvena dvorana v Ul. Montecchi nabito polna

Pomen javnih produkcij gojencev Glasbene šole

Šola Glasbene matice priteguje številno mladino iz Trsta in okolice pa tudi iz podeželja h glasbenemu pouku, združuje jo v mladinskih pevskih zborih in v orkestru.

Čeprav današnji čas s silnim tehničnim razvojem glasbeno reprodukcijских sredstev ni najbolj naklonjen glasbeni vzgoji ter usmerja mlade ljudi prej v neko pasivnost, sodimo, da je prav glasbena vzgoja, ki omogoča mlademu človeku, da se pri njegovem razvoju harmonično oblikuje tudi njegov čustveni svet, velike važnosti, saj je področje glasbe tisto, ki je izraz najpristnejših in najbolj iskrenih čustvovanj človekove notranjosti.

Pogoji za študij glasbe niso vselej spodbudni, saj večina gojencev obiskuje redne šole, nekateri pa so že zaposleni. Zato je treba izreči priznanje tistim, ki posvetijo del svojega prostega časa glasbi. Številnim bo ta »dodatna« glasbena vzgoja odprla pogled v široko področje glasbene umetnosti, nekateri pa se utegnejo ob strokovnem pedagoškem vodstvu razviti v resnega glasbenika.

Z uspehi glasbenega pouka se javnost najboljše seznajanja pri javnih nastopih gojencev, ki predstavljajo v marsikaterem okoliškem kraju, kjer ima šola svoje podružnice, pravi kulturni praznik ter privabijo vselej številno občinstvo, saj so nastopi mladine zlasti za starše vselej zanimivi. Ponovno smo ugotovili, da je prav tak nastop gojencev glasbene šole vzbudil v življenje sile, ki so bile dotlej na prosvetnem polju negibne.

Važen pomen imajo javni nastopi v glasbeno pedagoškem pogledu. V veliki večini primerov spodbujajo gojenca k aktivnejšemu in vztrajnejšemu študiju ter predstavljajo zanj neko plemenito tekmovalje. Gojenec postane bolj samozavesten in sproščen ter se mu poglabi čut odgovornosti.

Za javen nastop mora glas-

Črtomir in Mojca Šiskovič na javni produkciji

beni pedagog izbrati gojencu primerno skladbo, ki ne sme presežati njegove tehnične zmogljivosti ter mora biti dostopna njegovi muzikalni zrelosti. Razumljivo je, da je uspeh odvisen tudi od resnosti in vztrajnosti gojenca pri študiju in od njegove muzikalne nadarjenosti.

Napačna je »politika« učitelja, ki sili gojenca, da se z »efektno« skladbo izkaže za vsako ceno. S tega vidika so nastopi gojencev neka javna ocena učiteljeve pedagoške sposobnosti. Uvajanje mladih ljudi v javno nastopanje mora biti načrtno in premišljeno kajti le tedaj rodi plemenit sad.

Razumljivo je, da pri nastopu gojencu lahko tudi »spodrsne«, saj se marsikdo šele z leti otrese panike, ki ga prevzame pred občinstvom, čeprav je dobro pripravljen. S tem moramo zlasti pri mlajših skoraj redno računati. U-

čerca ne smemo zaradi male pogreške demoralizirati pač pa mu moramo nuditi možnost, da se popravi in ga opogumiti k nadaljnjemu delu. Pogosto nastopanje pred občinstvom je v tem pogledu zelo koristno saj se gojenec polagoma iznebi občutka, da ima v poslušalcu nekega »nasprotnika«, ki komaj čaka, da bo napravil pogreško marveč, nasprotno, da mu je dobrohotno naklonjen.

K pomislekom, ki jih ima morda nekdo, da vzamejo javni nastopi gojencem preveč časa in so ovira za študij, bi pripomnili, da se mora gojenec pravočasno in postopoma privajati javnim nastopom. Javno udejstvovanje mladih ljudi v glasbi — bodisi solisti ali ansamblov — bo našlo vselej hvaležne odjemalce pri najrazličnejših prosvetnih in kulturnih prireditvah, v radijskih oddajah, na področju šole itd. Gojmir Demšar

prvenca «Kocke v kocki»

de pod psihozo grozne napovedi do medsebojnega razkrivanja starih grehov, do raznih medsebojnih očitkov in med drugim tudi do Karlove obtožbe proti Albertu, da je ljubimec Rudolfove žene Alme. V nadaljnjem razvoju in v vedno bolj utrjenem prepričanju o svoji neizbežni usodi pa se Karol skesa svoje krivične obtožbe proti Albertu in Rudolfu prizna, da je pravzaprav on sam Almin ljubimec. Rudolf je prizadet, vendar mu ne more verjeti in bojuje v sebi hud notranji boj. Tedaj se spet pojavi skrivnostni »gospod« in napove, da je prišel čas zločina, ki se bo zgodil točno čez tri minute. Antagonizmi so medtem že izčisti in osredotočeni na Karla in Rudolfa in »gospodu« preostane samo še to, da Rudolfu, sedaj že povsem pregnetenemu mediju, potisne samokres v roke in ga pripravi do tega, da ga sproži v Karla, ki se mrtev zgrudi.

Tedaj si skrivnostni »gospod« sname očala, brke in brado in vsi spoznajo v njem Maksa Anderja, ki je po Karlovi krivdi po nedolžnem presedel v zaporu 20 let. Njegov stroj, ki napoveduje prihodnost, je bil samo ukana, da se je lahko maščeval nad Karlom, ne da bi si pri tem sam umazal rok z zločinom.

Zgodba je torej po vsebinski plati preprosta a logična, po svo-

ji temeljni dramski strukturi pa dovolj v redu, saj ima dispozicijo, zaplet in konflikt. Toda za dobro in prepričljivo odrsko delo to še ni dovolj. Da ima neko gledališko delo, zlasti še drama (čeprav gre v tem primeru bolj za detektivko z dramskimi potezami) določeno notranjo moč in prepričljivost, mora biti predvsem psihološko utemeljena. To je seveda pri vsakem odrskem delu najtežje, a brez psihološke dognanosti dogajanja in oseb ostaja delo prazno, ali kakor pravimo naivno. Prav te psihološke utemeljitve Verčevi igri manjka, kar pa je spričo njegove mladosti in začetništva tudi razumljivo in odpustljivo. Je pa že s to svojo igro pokazal, da ima ob nespornih zmognostih tudi lepe možnosti razvoja vzporedno z lastnim miselnim zorenjem in pridobivanjem življenjskih izkušenj.

Pomanjkanje zrelosti za psihološko obdelavo zapleta in njegovih posameznih nosilcev se je poznalo tudi v njegovi režiji, ki je bila sicer dovolj gladka glede na sam odrski potek, vendar s posledicami, katerim bi se v znatni meri lahko izognil, če bi imel ob sebi kakšnega strokovnega svetovalca iz vrst naših poklicnih režiserjev ali poklicnih igralcev. Kot je hvale vreden Verčev pogum, ko se je lotil režije svojega

prvenca brez potrebnih režiserskih izkušenj, tako bi mu strokovna pomoč bila lahko samo v korist tudi za bodočnost, kolikor bi se nameraval še ukvarjati z režiranjem.

Za igralce bi mogel reči, da so se vsi zelo potrudili in da so za naše amaterske razmere zaigrali prav dobro, čeprav so nekateri bili preveč statični in zato kot odsotni in neprizadeti tudi v najbolj dramatičnih in napetih trenutkih, medtem ko se je nekaterim drugim poznalo, da so že kdaj imeli opravka z gledališčem, bodisi kot igralci manjših vlog ali pa kot statisti v našem poklicnem gledališču. S potrebnimi režiserskimi korekturami pa bi vsi lahko nedvomno zaigrali še bolje in prepričljivejše v korist celotne predstave.

Mimo teh bežnih pripomb pa bi vendarle hotel še enkrat poudariti, da zaslužijo vsi člani te mlade amaterske dramske skupine vse priznanje, in lepo bi bilo, če bi njihova prizadevnost našla posnemalce tudi po drugih družtvih (mimo tistih, ki na tem torišču že delujejo) tako med mladimi pisci dramskih del, kot med igralci, kajti le iz množičnosti raste tudi kvaliteta. K tej pa moramo prvenstveno stremeti. j.k.

Čuvajmo značilnosti kraške arhitekture

Že pred nekaj leti je stopil v ospredje zanimanja javnosti naš Kras. Najprej smo se razburjali zaradi onesnaženja naše kraške planote, zlasti v okolici Trebče, z dovažanjem tržaskih smeti. To vprašanje še vedno obstaja, a kaže, da bo v doglednem času ugodno rešeno z zgradbo naprav za predelavo smeti v organska gnojila pri Orehu. Toda naše Kraševce še vedno vznemirja poplava nedeljskih (in ne samo nedeljskih) izletnikov iz mesta, ki večkrat izpričujejo svojo nezadostno vzgojo in povzročijo našim kmetom obilno škodo. Potem je še naftovod zarezal vzdolž celega Krasa široko brazgotino, ki se bo le počasi zarasla. Nato je prišla med naše Kraševce vest o naravnih rezervatih, katerih pobornika sta predvsem profesorja Mezzena in Poldini. To vest so naši ljudje sprejeli s kaj mešanimi občutki, ker so zaskrbljeni za svoje lastninske pravice. Zal, da so o tem vprašanju, kakor tudi o celotnem urbanističnem načrtu, katerega del je vprašanje rezervatov, doslej razpravljali le drugi, ne pa direktno prizadeti. Kakor pri mnogih drugih zadevah (na pr. kmetijstvu, ki je na naših tleh predvsem v slovenskih rokah), razpravljajo in odločajo brez slovenskih zastopnikov. Skrajni čas je, da se to v temelju spremeni. Seveda ni to odvisno samo od drugih, temveč tudi od nas samih. Prevečkrat manjka pri nas potrebno zanimanje, za zadeve, ki se nas posredno ali neposredno tičejo.

Sedaj je v proučevanju urbanistični načrt za celotno tržaško ozemlje. Ta načrt bo, ko bo izdelan in sprejet, nakazal razvoj za nekaj desetletij naprej za vsa področja našega življenja od gospodarskega (v najširšem smislu besede), do socialnega in kulturnega. V stolpcih »Prosvete« nas mora zanimati predvsem kulturna stran tega problema. Naši ljudje imajo mnogo smisla za reševanje šolskih vprašanj in živo čutijo tudi potrebo izgradnje primernih dvoran in prostorov za razvoj prosvetnega dela na vasi, kakor tudi za ureditev ustreznih igrišč za športno udejstvovanje naše mladine. Toda s tem ni izčrpan kulturno-vzgojni program, ki bi ga bilo treba vključiti v urbanistični načrt našega podežljaja, za čemer stremi načrt profesorjev Mezzena in Poldini za ohranjanje naravnega Krasa z vsemi značilnostmi njegovega bogatega in deloma celo edinstvenega rastlinstva, tako je potrebno, da se zaščitijo tudi značilnosti ljudskih naselij, ki imajo svojo posebno karakteristično noto v svoji specifično kraški arhitekturi tako glede gradbenih oblik, kakor tudi glede uporabe gradbenega materiala.

Zal nimamo pri nas dovolj razvitega smisla za ohranjanje naših etnografskih posebnosti, ki so vendar dediščina po naših prednikih in priča njihovega gospodarsko-socialnega pa tudi duhovnega življenja. Zato je novi čas, ki ga karakterizira nagel dvig življenjskega standarda in potenciran vpliv mestne civilizacije, uničil marsikateri predmet, ki bi zaslužil, da ga ohranimo. Nihče ne trdi, da bi morali naši kraški ljudje živeti še dalje primitivno življenje svojih dedov in pradedov; nihče ne zahteva, da bo naša Kraševka kuhala na nizkem, odprtem ognjišču v začrneli kuhinji. Vendar bi ob pravilnem vrednotenju naših starin marsikaj še ohranili. Da niso naši ljudje cenili kulturne vrednosti etnografskih predmetov in so v njih videli le materialno vrednost, kaže dejstvo, da so mogli tujci iz naših krajev odvleči premmogo skrinjo, slike na steklu in še druge drobne predmete. Kar pa ne najde kupca, nima pri naših ljudeh tudi vrednosti. Tako sem u-

gotovil primere, da so razbili lepo okrašene kalone, zato da so kamen vzdali v zidove novega hleva. Poleg kalon, ki jih je vendar še nekaj po naši okolici in po vsem Krasu, imamo vendarle ohranjene še nekatere posebnosti našega Krasa, ki bi bile vredne, da jih ohranimo. Marsikje so še obodi vodnjakov izklesani iz enega samega kamna in okrašeni z zanimivimi ornamentami. Posebno bi bilo treba obvarovati vaskne vodnjake, četudi ne služijo več svojem namenu. Tudi razni »pili« znamenja, imajo s svojimi kipci in slikami izdelanimi od neznanega ljudskega umetnika in značilnimi napisi svojo kulturno vrednost. Vse to je mogoče uresničiti zaščito stanovanjskih hiš in gospodarskih poslopj. Nimam namena obravnavati v tem članku možnosti, da se tudi pri novih zgradbah ohrani naš kraški slog. Tu imajo besedo v prvi vrsti arhitekti. Zal se pri novogradnjah ni doslej gledalo na usklajevanje v okolico, kar močno kvari stilno enotnost naših kraških naselij. V mislih imam ohranitev vsaj nekaterih primerkov starih kraških hiš s streho iz kamnitih skrilj, z baladurji na kamnitih konzolah, s »kurami« (izpahnjem kamnin za ognjišče) in značilnimi kraškimi borjači. Je še nekaj takih hiš, mnoge so celo zapuščene in počasi razpadajo. Če pa se pojavi kupec, ki ga ohranitev take hiše zanima, potem lastnik takoj navije ceno, da do kupčije ne pride in ker je takih kulturnih kupcev le silno, silno malo, se sčasoma sesuje kamnita streha in kmalu je hiša le kup razvalin brez vsake cene. V čigavo korist?

Mislím, da bi morali o tem razmisliti tudi naši občinski možje in pri sestavljanju urbanističnega načrta uveljaviti tudi kulturni program, ki bi omogočil, da se le ohranijo nekatere značilnosti kraške ljudske arhitekture, ki bi imele tudi svojo turistično privlačno vrednost. (Le mimogrede: naši podeželski gostinci, ki so marsikje modernizirali svoje obrate, da bi ne delali sramote niti sredi mesta, niso — mislim — niti v enem primeru upoštevali, da iščejo mnogi izletniki in turisti pristno, značilno krajevno okolje — z gastronomskimi krajevnimi specialitetami vred. Če so kje uredili svoje lokale po znanim stilu »rustico«, so to napravili po tujem, ne domačem kraškem vzorcu. Tudi tu bi bila potrebna beseda in pomoč strokovnjaka.)

Pri prebujanju smisla za zaščito etnografskih posebnosti našega Krasa imajo pomembno vlogo šole vseh stopenj in naša prosvetna društva. Če bi se tega poslanstva lotili z vnmom in vztrajnostjo, bi bili med našim ljudstvom kmalu opazni sadovi, ker so naši ljudje dostopni za vsako kulturno pobudo.

Najvažnejše pa je sedaj, ker je to zadnja priložnost, da se program zaščite naše kraške arhitekture vključi v snujoči se urbanistični načrt. Stvar ne bo neizvedljiva, ker bomo našli za to razumevanje tudi pri strokovnjakih, ki se že bavijo z urbanističnim načrtom. V tej zvezi naj omenim le publikacijo Marije Paole Pagnani »La casa rurale nel Carso triestino«, ki je izšla pri mestnem prirodoslovnem muzeju v Trstu.

Ponavljam že izrečeno misel: ko je govora o našem Krasu, ne moremo biti Slovenci odsotni. Predstavniki naših občin se naj krepkeje angažirajo v snovanju urbanističnega načrta. Nismo pa tudi brez strokovnjakov, ki bi mogli uspešno sodelovati v ustreznih komisijah.

Drago Pahor

Kulturno - prosvetni pregled za februar

- SPDT priredi v Gregorčičevi dvorani predavanje dr. Rafka Dolharja o «Sodobnem smučanju».
- Zbor «Jacobus Gallus» poje na pogrebu dr. Karla Ferluga na Opčinah.
- Proslava 20-letnice radijskega odra postaje Trst A z izdajo priložnostne brošure.
- SPZ predvaja film «Gorenjska ohcet» in druge v Slomškovi dvorani v Bazovici.
- Pevski zbor p.d. «Valentin Vodnik» iz Doline poje za snemanje na radiu Trst A.
- Športno društvo «Sokol» iz Nabrežine priredi v dvorani p.d. «Igo Gruden» v Nabrežini predavanje Bruna Križmanna o evropskem prvenstvu v atletiki.
- SPZ predvaja film «Gorenjska ohcet» in druge v p.d. «Slavec» v Rčmanjih.
- SPZ predvaja film «Gorenjska ohcet» in druge v p.d. «Ohcenc» v Borštu.
- Zbor Prosek-Kontovel poje v Ljubljani na pogrebu bivšega pevskega vodje Milana Pertota.
- Pustna zabava v Prosvetnem domu na Opčinah.
- SPD Gorica priredi pustni ples v Prosvetni dvorani s sodelovanjem «Veselih planšarjev» iz Ljubljane.
- Zbor Prosek-Kontovel poje na pogrebu svojega pevca Karla Ciliba na Kontovelu.
- SPZ predvaja film «Gorenjska ohcet» in druge v srenjski hiši v Mačkovičah.
- V Katoliškem domu v Gorici pustovanje z nastopom katoliških prosvetnih društev iz standreža in Doberdoba z igrano «Damoklejev meč» in «Mutasti slikar», z igro «Snubac» itd.
- V župnijski dvorani v Doberdobi večer katoliškega tiska z igro «Čudna kupčija».
- Marijina družba v Ul. Ristori priredi pustno zabavo z dvema veselogrammoma.
- Prj šolskih sestrar v Ul. delle Docce v Trstu uprizorijo udeležke trimesečnega gospodinjkega tečaja veseligrro «Izgubljeni raj» in razstavo kuhinjskih izdelkov in ročnih del.
- Prešernova proslava učiteljskega in enotne srednje šole pri Sv. Ivanu.
- P.d. «Igo Gruden» v Nabrežini priredi pustno zabavo v svojih prostorih.
- P.d. «Slavko Škamperle» priredi pustno rajanje za otroke.
- P.d. «Valentin Vodnik» v Dolini priredi pustno otroško rajanje.
- Slovenski klub priredi pustni družabni večer.
- P.d. Prosek-Kontovel priredi pustno rajanje za otroke in pustni ples za odrasle.
- V klubu «Simon Gregorčič» v Gorici priredi SPZ pustno rajanje za otroke z udeležbo «Obutega mačka».
- V Kulturnem domu v Trstu Prešernova proslava slovenskega liceja in trgovsko-tehničnega zavoda «Ziga Zois» s sodelovanjem članov SG. Proslava srednje šole tudi na Proseku.
- P.d. škedenj priredi večer kratkometražnih filmov amaterja Aljoše Zerjale.
- Izšel je «Trinkov koledar» za beneške Slovence.
- SG uprizori v Kulturnem domu otroško igro «Obuti maček».
- Mladinski krožek na Opčinah priredi v Prosvetnem domu na Opčinah Prešernovo proslavo s sodelovanjem mladinskega pevskega zbora.
- SPZ predvaja film «Gorenjska ohcet» in druge v p.d. «Primorec» v Trebčah.
- SG uprizori v Kulturnem do-

- mu otroško igro «Obuti maček».
- SPZ predvaja film «Gorenjska ohcet» in druge v p.d. Zvezda v Podlonjerju.
- Slomškov zbor predvaja v kinu dvorani v Bazovici film o papežu Janezu XXIII.
- V župni dvorani v Standrežu nastopi pevski zbor «Mirko Filej» s spevoigro «Kovač študent» in z narodnimi pesmi.
- V Katoliškem domu v Gorici začetek tečaja za voditelje pevskih zborov Zveze katoliške prosvete na Goriškem.
- SPZ predvaja film «Gorenjska ohcet» in druge v p.d. «Vesna» v Križu v okviru Prešernove proslave s sodelovanjem recitatorjev in pevskega zbora.
- V Slovenskem klubu predavatelj Draga Pahorja o temi «Vzgojna problematika našega časa».
- P.d. «Ivan Cankar» priredi večer kratkometražnih filmov amaterja Aljoše Zerjale.
- SPZ predvaja v klubu «Simon Gregorčič» v Gorici film «Gorenjska ohcet» in druge.
- Dimitrij Čeč razstavlja v galeriji «Piccola permanente» v Gorici.
- P.d. «Slavko Škamperle» priredi večer kratkometražnih filmov amaterja Aljoše Zerjale.
- SPZ predvaja film «Gorenjska ohcet» in druge v p.d. «Jezero» v Doberdobi.
- V p.d. «Oton Župančič» v standrežu posvetovanje predstavnikov prosvetnih društev na Goriškem.
- Na pobudo SPZ se v prostorih kluba «Simon Gregorčič» v Gorici začne tečaj modernih plesov.
- SAKD priredi v Katoliškem domu v Gorici večer Simona Gregorčiča ob 60-letnici pesnikove smrti z nastopom moškega zbora «Mirko Filej» in mešanega zbora «Lojze Bratuš» iz Gorice.
- SPDT priredi v Kulturnem domu v Trstu predavanje Toneta Sazonova o temi «Zimska poezija v gorah».
- SPZ predvaja film «Gorenjska ohcet» in druge v p.d. v Sovodnjah.
- SG uprizori v Kulturnem domu enodejanski «Stript-tease» in «Čarobna noč».
- P.d. «Prešeren» v Boljuncu priredi Prešernovo proslavo z recitacijami, prizori iz Prešernovega življenja in z nastopom otroškega ter mešanega zbora.
- Folklorni in pevski nastop folklorne skupine italijanske manjšine iz Rovinja in pevskega zbora italijanske manjšine iz Vodnjana ter pevskih zborov Dol-Poljane in Prosek-Kontovel v dvorani UGG v Gorici ob srečanju predstavnikov SKGZ in Italijanske unije za reko in Istro.
- SG uprizori v Kulturnem domu enodejanski «Stript-tease» in «Čarobna noč».
- V Katoliškem domu v Gorici nastop pevskega zbora «Jacobus Gallus» iz Trsta.
- Občni zbor pevskega zbora «Jacobus Gallus» z obračunom delovanja v zadnjem letu.
- SPZ predvaja film «Gorenjska ohcet» in druge na Jazbinah.
- Glasbena matica priredi v mali dvorani Kulturnega doma solistični koncert (sopran Zlata Ognjanović, bas Jože Stabej, violina Vladimir Škerlak, klavir Marjan Lipovšek).
- V Slovenskem klubu predavatelj prof. Glavičeve ob 100-letnici rojstva Marije Bartoladi-Nadliškove.
- SPZ predvaja film «Gorenjska ohcet» in druge v p.d.

- «Briški grič» v Steverjanu.
- Seja kulturne komisije SKGZ z razpravo o orkestru Glasbene matice in o Prešernovih proslavah za l. 1968.
- SG uprizori v Kulturnem domu predstavo Benedičičeve drame «Ne vedno kakor lastovke».
- Prva javna produkcija šole Glasbene matice za gojence prvih razredov.
- SG ponovi v Kulturnem domu Benedičičovo dramo «Ne vedno kakor lastovke».
- SG ponovi v Kulturnem domu Benedičičovo dramo «Ne vedno kakor lastovke».
- V p.d. «Ivan Cankar» krstna uprizoritev Verčeve drame «Kocke v kocki» v izvedbi društvene dramske skupine.
- P.d. «Valentin Vodnik» v Dolini priredi Prešernovo proslavo s sodelovanjem domačega pevskega zbora ter pesnikov Marije Mijotove in Filiberta Benedičiča.
- V p.d. «Briški grič» v Steverjanu predavanje Toneta Kozlevčarja o turneji Slovenskega okteta po svetu.
- Občni zbor p.d. «Slovan» na Padričah.
- SG ponovi v Kulturnem domu Benedičičovo dramo «Ne vedno kakor lastovke».
- P.d. «Igo Gruden» iz Nabrežine priredi Prešernovo proslavo s sodelovanjem otroškega zbora «Kraški slavček» in solistov.
- P.d. Prosek-Kontovel priredi Prešernovo proslavo z nastopom društvene dramske skupine z igro «Županova Mica», z nastopom pevskega zbora in recitatorjev.
- SG ponovi v Kulturnem domu Benedičičovo dramo «Ne vedno kakor lastovke».
- V Slovenskem klubu predavatelj dr. Lava Čermelja «Po sledovih tržaškega procesa iz leta 1941».
- V Katoliškem domu v Gorici projekcijski večer z naslovom «Vsak čas ima svoj kras».

OBČNI ZBOR P. D. «SLOVAN»

Na Padričah se pripravljajo na proslavo 70-letnice društva

Za predsedniško mizo na občnem zboru

V soboto, 25. februarja je bil na Padričah občni zbor prosvetnega društva «Slovan», ki bo prihodnje leto slavil svojo 70-letnico. Občni zbor, ki se ga je udeležilo več število vaščanov, se je razvil prav v tem smislu: kako naj bi se pripravili in kaj naredili, da bi oživel prosvetno delovanje in da bi primerno proslavili tak jubilej. Diskusija, zanimanje članov in predlogi nam dajo upati, da se bo prosvetno delovanje na Padričah razgibalo in zajelo vse vaščane, da bodo storili nekaj, kar bo koristilo vsej vasi.

Po pozdravnem nagovoru predsednika Rafaela Grgiča, ki je poudaril važnost priprav za 70-letnico, je pevskega zbora Sveto Grgič ročal o delovanju pevskega zbora, ki je pred nekaj leti nastopal doma in v raznih drugih krajih, tudi v Sloveniji, zadnje čase pa je utihnil. Težave je treba premagati, je poudaril, stari in novi pevci se morajo spet zbrati in se lotiti vaj, saj je pevski zbor steber delovanja prosvetnega društva, razviti pa je treba tudi druge dejavnosti. Sledilo je blagajniško poročilo, nato pa je spregovoril dr. Robert Hlavaty, predsednik Slovenske prosvetne zveze.

V diskusiji je bilo govora o obnovitvi delovanja in okrepitvi pevskega zbora. Pri tem je pevo-

vodja Sveto Grgič poudaril, da je velike važnosti točnost na vajah. K pevskega zbora naj pristopijo vsi, moški in ženske, mladina in odrasli, ki imajo posluh in veselje do petja. Po diskusiji o pevskega zbora so določili dan in uro za pevske vaje. Začeli bodo takoj. Prav tako je bilo govora tudi o športni dejavnosti. Sklenili so, da bodo začeli z velikim tenisom, ker za to ni velikih izdatkov, nato bodo poskrbeli za uređitev igrišča za odbojko, verjetno pa bodo ustanovili tudi balinarsko skupino. Ker mnogi igrajo na razne instrumente, je nekdo dejal, da bi lahko organizirali tudi orkester itd.

V vasi imajo tudi gozdarsko zadrugo, s katero prosvetno društvo tesno sodeluje. To sodelovanje pa bo prišlo še bolj do izraza v pripravah za proslavo 70-letnice. Na svoj veliki praznik se bodo torej Padriče lepo pripravile.

Ob koncu občnega zbora je bil izvoljen novi odbor, ki ga zdaj sestavljajo: Silvester Grgič (predsednik), Branko Grgič (podpredsednik), Rafael Grgič (tajnik), Dušan Kalc (namestnik tajnika), Vladimir Grgič (blagajnik), odborniki pa so Silvan Grgič, Alojz Kalc, Sveto Grgič, Ljudmila Zagar, Emil Grgič in Darij Grgič.

a.b.

P. d. «Prešeren» - Boljunec

(Nadaljevanje s 1. strani)

Priložnostni govor o Prešernu je imel dr. Aldo Stefančič, ravatelj srednje enotne slovenske šole v Dolini, ki je v lepih besedah orisal pesnikovo lik.

V prvi točki sporeda je nastopil otroški zbor P.d. «Prešeren», ki je pod vodstvom Gabrijele Zerjal zapel: «Sonček čez hribček gre», «Dekle je po vodo šlo» in «Zdraviljico». Sledile so recitacije, ki so jih podali učenci domače osnovne šole ter dijaki, ki obiskujejo srednje in višje šole. Mauro Zerjal je recital pesem «Orglar», Divna Sancin «Memento mori», Marina Grzančič «Slovo od mladosti», Valter Mokor «Matija Cop», Gabrijele Zerjal «Pevcu», Vojko Slavec «Neiztroheno srce», Andrina Ota «Nezakonska mati», Franka Slavec in Marta Sancin pa sta dobro podali pesem «Od železne ceste».

Sledil je nastop mladih članov dramske skupine, ki so uprizorili kratko delo v dveh dejanjih iz Prešernovega življenja. V tej igrici so nastopili: Boris Mihalič v vlogi Prešerna, Gabrijele Zerjal kot sestra Katra, Silvija Starec kot Matija Cop in Sergij Mahnič v vlogi Prešernovega strica Jožeta. Vsi mladi igralci so se kar dobro odrezali na odru in res bi bila škoda, če bi v Boljuncu zanemarili dramsko skupino. Na tej priložnosti so ti poštvovalni mladinci pokazali, da imajo dar za igranje. Priporočamo, da bi se nekoli bolj posvetili v tej panogi, ter da bi kmalu spet kaj novega pripravili.

Kot zadnja točka sporeda je bil nastop domačega mešanega pevskega zbora, ki je pod vodstvom Draga Zerjale zapel pesmi: «Mornar», «Zabem», «Pa se

slis» in še venček «Slava Prešernu» v priredbi Draga Zerjale. Kakor smo omenili je bil program in še kar dobro pripravljen, tako da so bili vsi navzoči zadovoljni ter so na koncu z veseljem pozdravili vse nastopajočel z burnim ploskanjem.

m.m.

P. d. «Škamperle»

Sv. Ivan

Z otvoritvijo slikarske razstave že priznanih in še premalo znanih svetoivanskih umetnikov ter s prireditvijo literarnega večera, na katerem so nastopili samo domači tvorci vezane in nevezane besede, je tudi svetoivansko prosvetno društvo «Slavko Škamperle», čeprav nekoliko pozno, prejšnji četrtek proslavilo kulturni praznik vseh Slovencev.

Pohvaliti moramo originalno zamisel svetoivanskih prosvetnih delavcev, ki se niso omejili na običajno proslavo z govorom o Prešernu in recitacijami, temveč so izkoristili kulturni praznik za obširen prikaz umetniške stvarjalnosti članov društva in priredili lep literarni večer ter raznoliko razstavo likovne umetnosti.

Ne bomo se spuščali v ocenjevanje razstavljenih del svetoivanskih likovnikov, ki jih je v krajšem nagovoru prisotnemu številnemu občinstvu predstavila Alenka Kravos. V društvenih prostorih so razstavili svoja dela slikar Milko Bambič, ki je poleg petih olj prikazal celo vrsto ilustracij. Že priznana slikarka Tončka Kolerič se je predstavila kar s sedmimi slikami, Ida Kolerič pa s tremi. Nadalje je Marino Kokoravec razobesil štiri kompozicije, Ivo Petkovšek pa pet linorezov.

Na večeru, ki je bil v celoti posvečen domačim pisateljem in pesnikom, je najprej Marija Mijot prebrala šest svojih pesmi: «Sestane», «Smrt prijatelja», «O-samljen», «Balada srca», iz ciklusa «Zivalsko življenje», «Majhne miške se je pripetilo» in «Dve kitice u čast kraškemu teranju».

Kratek sestavek o svetoivanskih pericah in potoku z naslovom «Strina Marika» je prebrala Lučka Barej, bivša stalna sodelavka revije «Literarne vaje», ki zelo rada opisuje okolje in življenje pri Sv. Ivanu.

Trpeče doživeti spis tragičnega črnega obdobja naše bližje preteklosti Josipa Kravosa «Iz fašističnih zaporov v konfinaciji», je prebrala Milica Kravos, nakar je Ivana Placer, dijakinja klasičnega liceja in sodelavka v «Literarnih vajah» prebrala svoj romantično obarvan sestavek «Slovo» in pesem «Gazelica».

Z zgodovinskega vidika je bila zelo zanimiva kratka študija «Starodavne poti skozi Sv. Ivana» Pavla Kolerič, ki se z veseljem in poštvovalnostjo bavi z etnografijo in zgodovino Sv. Ivana.

Uspel literarni večer je zaključil Marko Kravos, že priznani mladi pesnik, ki je pred nedavnim skupno z drugimi mladimi pesniki izdal zbornik «Štirinajst». Prebral je osem svojih pesmi: «Mesečina», «Narodna», «Pastirji odhajajo», «Pesem», «Zapuščena», «Stavka», «Kraški večer» in «Troje makovih semen», iz katerih preveva ljubezen, upornost, hrepenenje in vera v svetlejši dni.

Izvajalce je številno občinstvo nagradilo s srčnim aplavzom in jih s tem spodbudilo k še nadaljnjemu plodovitemu ustvarjanju. Upati je, da bo takih večerov pri Sv. Ivanu še dosti, tudi izven priložnostnih proslav.

la.

Z RAZGOVORA NA POBUDO NAŠEGA UREDNIŠTVA V GREGORČIČEVI DVORANI

Kras je treba zaščititi v celoti od narave do zgodovinskega bogastva

Delne spremembe v predvidenih načrtih rezervatov - Spoštovanje interesov prizadetih kmetov - Prepričati je treba vsako pustošenje Krasa po izletnikih

(Nadaljevanje s 1. strani)

Dr. Stanislav Oblak je najprej čestital obema profesorjema, da sta s takim navdušenjem in sposobnostjo sprožila to zadevo. Poudaril je, da se je do sedaj preveč zanemarljivo kulturno bogastvo Krasa. Nato je dejal, da se bo verjetno precej zavlekel potek do uveljavitve zadnjega zakona. Da se prepriča na daljino opustošenje in ohrani, kar se lahko reši, je dr. Oblak pripomnil, da je čimprej treba nekaj ukrepati, npr. ustanoviti rezervat v Glinici, prijeti predavanja v solah itd. Prof. Mezzana je pripomnil, da je potreben prejšnji zakon, na podlagi katerega bo dežela lahko izdala potrebne zakonske predpise.

Republikanski župan Mihael Guštin je omenil težave z vojaškimi strošci, nato je vprašal, kako bi bilo s starimi in novimi kamnolomi in zakaj ni bil vključen v rezervat tudi Percedol. Prof. Poldini je odgovoril, da kamnolomi bodo lahko obravnavani in da ne bo nobene problema z okolico, ampak kamnolomov: Percedol pa ni bil vključen v naravni rezervat, ker z botaničnega vidika ni več zanimiv.

Bruno Opeka se je spet oglasil in dodal, da je iz ugotovitve, da je predloženi zakonski osnutek zelo kratak in splošen, prešel na vprašanje, kakšne bi bile omejitve, kako bi prizadeti plačali odškodnino in kako bi bila sestavljena Ustanova za zaščito tržaškega Krasa, o kateri govori zakonski predlog. Prof. Poldini je glede omejitve obrazložil, da bi bili rezervati razdeljeni na 3 prostore: v prvem, najbolj obsežnem, ne bi bilo za posebnosti ne omejitve, v drugem bi bile delne spremembe in izboljševalna dela, v tretjem, zelo omejenem (skupno nekaj kv.m) pa bi bil nekakšen naravni rezervat, v katerega bi imeli dostop samo strokovnjaki. Ta zemljišča bi odkupili, za drugo škodo pa plačali odškodnino iz posebnega sklada. Glede omejitve ustrepe pa je prof. Mezzana zagotovil, da se bosta skupno s prof. Poldini in zavestala za čim večjo vključenost kmetov in njihovih predstavnikov.

Predsednik Zveze malih posestnikov Dušan Kodrič je pripomnil, da je vprašanje zaščite Krasa treba dobro proučiti tudi z vidika razvoja in potreb kmetijstva. Ugotovil je, da npr., katerim panogam kmetstva je treba posvečati večjo pozornost. Prof. Poldini je potrdil, da bodo to vsakomur upoštevati in se nato omenil, da zaradi paze ne bi bilo omejitve, pač pa da bi v

V dvorani med zanimivo razpravo

NUJNI UKREPI V OKVIRU MEDNARODNEGA TURISTIČNEGA LETA

Številni problemi koprškega področja pred navalom glavne turistične sezone

Obmejne prehode je treba usposobiti za ekspeditivnejše delo - Ceste v slabem stanju in preobremenjene

Ob prisotnosti predstavnikov domačih turističnih in sorodnih organizacij in ustanov, zveznih in republiških poslancev tega področja, predstavnikov Turistične zveze Slovenije in odbora za blagovni promet zveznega zbora je bilo v Kopru pomembno posvetovanje z obojestransko točko pogleda - mednarodno turistično leto in priprave na letno koprsko področje.

Številni diskusijci so poudarili, da koprsko področje ni kos niti sedanjemu turističnemu prometu, kaj šele bližnjemu, kar se navdušenost glavno turistično sezono. Eden izmed glavnih problemov so vsakek obmejne prehode, ki jih je treba izboljšati, kar je bilo tudi predmet razprave. Sami so se sklopiški blok je sio v januarju leta 1966 692 tisoč potnikov in 213 tisoč vozil, letos v januarju pa se milijon 200 tisoč potnikov in 363 tisoč vozil. Povečanje je torej pri potnikih 73 odstotkov in pri vozilih 70 odstotkov. Zaradi dolgega kolona se marsikateri tuj turist že obrne nazaj, kar ne velja samo za sklopiški blok, ampak za vse mednarodne prehode na jugoslovansko-italijanski meji. Na posvetovanju so poudarili, da je nujno potrebno do glavne turistične sezone usposobiti vse mednarodne bloke za ekspeditivnejše delo. Pri tem so opozorili pristojne zvezne organe, naj temu vprašanju posvetijo več pozornosti, saj so pri delitvi zveznih sredstev letos premalo upoštevali Lazarjet, ki bi lahko pomembno obremenili cestno infrastrukturo. Tudi za Sežano, kot materialno siko stojičjo občino, je jasno, da ne bo mogla z lastnimi sredstvi razširiti in modernizirati mednarodnega obmejne prehoda.

Ko je bilo govora o možnostih za povečanje ekspeditivnosti na blokih, so diskusijci omenili, da je treba nekatere zakonske predpise poenostaviti.

Problem blokov je tesno povezan s problemom cest. Statistični podatki jasno govorijo, da so ceste koprškega področja glede obremenjenosti na prvem mestu v državi. Zmogljivost ceste Sklopije-hrvaška meja je na primer 1300 vozil na uro, v resnici pa beležijo na tem odseku 2300 in več vozil na uro, kar pomeni skoraj stotodstotno preseganje predpisane norme. V zvezi s problemom cest je več diskusijci ostro poseglo v razpravo. Zlasti so gojrali sistem delitve sredstev, ki se stekajo iz prodaje gojskih sredstev, iz raznih prometnih obdavčitev in iz sorodnih virov. Popolnoma neekonomsko je, da poudariti številni diskusijci, da najbolj prometne ceste ne dobijo povračila za obrabo od tam, kjer bi bilo to najbolj prirodno. Grajal so tudi ožkost posameznih organov, ki so bili nenaklonjeni ideji, da bi jadransko magistralo podaljšali na relacijo Sklopije-Reka in jo tudi po enakem kriteriju finansirali. Treba je namreč upoštevati, da jugoslovansko-italijanska meja absorbira 72 odstotkov vseh obmejnih prehodov v Jugoslavijo in da je zato problem obmejnih prehodov, cest, ki vodijo v notranost dežele, in prvih storitev, stvar vse jugoslovanske skupnosti. Na ustvarjenem deviznem prometu ne participirajo samo ozko obmejno področje, ampak vsa skupnost.

V razpravi so nadalje omenili, da

ODMEV ČETRTKOVEGA GOSTOVANJA NA REKI

Orkester in solisti GM navdušili reško občinstvo

Priznanje orkestru in dirigentu Kjudru ter solistom za vzorno muziciranje - Obojestranska želja po poglobitvi kulturnih stikov

(Od našega sodelavca)

REKA, 4. — Spontani aplavzi, ki jih je reško občinstvo prisililo, naj bi se znak zadovoljstva in hvalečnosti za razno umetniški užitek, ki nam ga nudil ansambel s svojimi solisti, pač pa tudi izraz iskrenega prijateljstva in ljubezni naših ljudi do tržaških Slovencev. »Srečni smo, da vas ponovno vidimo v svoji sredi — je rekla Dobriča Medved v svojem pozdravu gostom v imenu Kulturno-prosvetne skupnosti Reke — in izrazim željo vse naše javnosti, da naj bo naše kulturno sodelovanje v bodoče še bolj uspešno in plodno.

Vzorna disciplina, ki se še posebej izraža v reagiranju instrumentalnega ansambla na vsak namig svojega sposobnega umetniškega vodje, tehnična sposobnost kolektiva v celoti in razvita muzikalnost, ki mu omogoča doseči zvočni izraz tudi tistih partitur, ki postavljajo

pred orkester komornega značaja tudi težje izvajalsko tehnične in glasbeno interpretativne zahteve, so osnovne značilnosti godalnega orkestra Glasbene matice pod vodstvom Oskarja Kjudra. Skladbe J. S. Bacha, ki so tvorile program tretjega gostovanja Tržačanov v našem mestu, zahtevajo sicer večjo koncentracijo vsakega izvajalca in globlje prodiranje v slog baročne glasbene dobe z vsemi njegovimi posebnimi tonoskiziranimi obsežji. Če pa vzamemo v poštev raznoliko sestavo članov orkestra, v katerem igra tudi več gojencev glasbene šole, ne moremo in tudi ne smemo pri ocenjevanju njegove umetniške vrednote jemati v poštev merilo, ki velja za preizkušene in povsem zrele godalne ansamble. S tega zornega kota so tržaški gostje dosegli uspeh, ki nas je zelo prijetno presenetil!

Posebno lep vtis so zapustili na občinstvo mladi solisti. S sigurnostjo v nastopu, dobro tehniko (posebno desne roke) in prijetnim vendar preveč diskretnim tonom (veliko je temu krilo tudi instrument!) se je izkazal Aleksander Zupančič, ki s solidno izvedbo Koncerta za violino in godalni orkester v c-duru obeta nadaljnji pozitivni razvoj. Solidne temelje klavirske šole so nam odkrili mlada pianistka Danijela Nedoh (preludij in fuga v f-molu iz Klavirnabalo ben temperata), kot tudi Mojca Šiškočič in Ravel Kodrič v interpretaciji solo delov v Koncertu za dva klavirja in godalni orkester v c-duru. Ta točka sporeda, pa čeprav še fizično naporna in zelo težka za tako mlade koncertiste, se je odlikovala z večjo preciznostjo izvajanja in z znatno razvitim smislom nosilcev klavirskega parta za kulturno skupno muziciranje.

Na koncu uspešnega koncerta se je direktor glasbene šole Glasbene matice prof. Gajmir Demšar zahvalil organizatorjem, t.j. Kulturno-prosvetni skupnosti in Glasbeni šoli »Ivan Matejčić-Romjgog«. »Poudariti moram — je rekel prof. Demšar — da je vsak naš nastop v Jugoslaviji za nas velik praznik, ker prihajamo med svoje brate, s katerimi nas vežejo mnoga skupna občutja in mnogi cilji.

V znak pozornosti do organizatorjev je direktor prof. Demšar izročil prof. Dobriči Medved akvarir tržaškega slikarja dr. Roberta Hlavatja. Slike predstavljajo Dobrodošlo jezero, lanskoletni razstavi v Trstu pa je bila ocenjena kot najboljši eksponat.

B. RUPNIK

Avstrijski kamionist prijavljen zaradi pijanosti

Te dni so agenti letnega oddelka pristojnega sodišča, kamionista Karla Schonauerja z Dunaja, Justgasse 614 pod obtožbo pijanosti.

Schonauerja so policisti zasledili prejšnji četrtek okrog 23. ure v nekem baru v Ul. Cellini, ko je bil pijan zahteval plačilo. Agenti so ti stega večera izvrševali pregled javnih lokalov, zato so Avstrijca povabili na odide. Ta pa ni hotel ničesar slišati, zato so ga odpeljali v bolnišnico, kjer so mu dali prvo pomoč. Schonauer je kasneje na zaslišanju priznal, da je bil pijan, zato so ga aretirali in odpeljali v zapor.

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Tatinska begunca obsojena skupno na dvanajst let zopora

Od tega so vsakemu pomilostili po dve leti in celotno denarno kazen

Včeraj se je pred tržaškimi porotnimi sodiščem predsednik Rosi, tožilec Pascoli, zapisnikar Siripoli, obramba Ghezzi in Padovani zaključila obravnavo proti jugoslovanski begunka Peru Stanič in Mladenu Skavovici. Kot smo že poročali, so oba obtožili prekrškov tatvine, rop, upirjanja proti javni funkcionalnosti ter telesnih poškodb. Skavoviča so še obtožili, da je upravljal motorno vozilo brez vojaškega dovoljenja. V resnici je Skavoviča imela pri sebi jugoslovansko šofersko dovoljenje, toda to je bilo neparejeno.

Porotniki so včeraj spoznali oba mladeniča za kriva prekrškov, za katere sta bila obsojena ter so obsojili Skavoviča na 4 leta in 7 mesecev zopora ter 245.000 lir globe, a Stanič na 7 let in 6 mesecev zopora ter 230.000 lir globe. Poleg tega so porotniki sklenili, da obsojena ne bosta mogla opravljati javnih služb za 5 let. Ukili pa so kazenski postopek proti Skavovici glede prekrška cestnega zakona, zaradi amnestije. Končno so odredili zaplenbo vseh predmetov, ki sta jih obtožena uporabljala pri tatvinah in spopadu z javnim funkcionarjem, kakor tudi lažne šoferske izkaznice.

Pri razsodbi so sodniki upoštevali nekatere zakonske predpise, ki

utegnejo več ali manj skriti zaporne kazni, ki jo predvideva zakon za odgovarjajoče prekrške. Med drugim so priznali Staniču pravico do splošnih olajševalnih okoliščin v zvezi s skoraj vsemi prekrški.

Poleg tega so porotniki sprejeli tudi zahtevo javnega tožilca, ki jo je ta podal na začetku včerajšnjega zasedanja, naj se prizna obema obtožencema pravico do 2 let pomilostitve na podlagi odloka predsednika republike. Črtali so mu tudi celotno denarno kazen.

Včerajšnja obravnavo se je začela z že omenjeno zahtevo javnega tožilca. Takoj nato je spregovoril Staničev zagovornik odv. Ghezzi, ki je skušal korenito skriti obseg in pomen obtožnice. Ker je bil njegov varovavec najbolj obremenjen z raznimi obtožbami, je odv. Ghezzi govoril najdlje. Sedel je nato za govor odv. Padovanija.

Zaradi nekaterih trditve odv. Ghezzi, je javni tožilec ponovno spregovoril. V svojem ponovnem obtožnem govoru je dr. Pascoli dejal, da je naloga porotnikov, da sodijo po paragrafi in na podlagi ugotovljenih dejstev. Po kratkem odgovoru zagovornika Ghezzi, so porotniki odšli v posvetovalnico, kjer so se zadržali dobro uro.

RIBISKI PRIBOR
SPORTNA
KONFEKCIJA

SPORTEX

Ulica Geppa 2
TRST

TRŽAŠKA KNJIGARNA

Trst - Ul. sv. Frančiška 20

Telefon 61-792

Novost:

Prešeren:

ZBRANO DELO II. 1.400 lir

Delponte Pietro & C.

Trst, Ul. Timeus, 12 - Tel. 90.279

NOVA TRGOVINA

KMETIJSKIH

POTREBŠČIN

v NABREŽINI št. 106

vam nudi po ugodnih cenah

- VSA SEMENA ZA SPO-

MLADANSKO SETEV

- UMETNA GNOJILA

- KMEČKO ORODJE

- PISCETA itd.

Obiščite nas!

TRGOVINA POHIŠTVA

PUPIS

SESLJAN - Tel. 2069

VELIKA IZBIRA

SODOBNEGA POHIŠTVA

Najboljše cene in ugodni

plačilni pogoji.

Odprto tudi ob nedeljah.

ZLATARNA IN URARNA

AVALA

TRST - VIA ROMA št. 22

POHIŠTVO

SELVA

TRŽIČ

RAZSTAVA:

ULICA VALENTINIS, 18

Tovarna: Ul. Ceriani 9

VELIKA PROPAGANDNA PRODAJA

OD 25. FEBRUARJA DO 13. MARCA 1967

Samo nekaj dni izredne cene za vse predmete

kristal, porcelan,

kuhinski pribor,

jedilni pribor, oprema

za kopalnice in drugo

Paolo Morassutti

TRIESTE - TRST, ULICA CARDUCCI 22 - TELEFONI 95173 - 77260 - 55646

VOZNI RED	
VLAKOV	
NA GLAVNI POSTAJI V TRSTU	
Benetke - Milan	
Pariz - Rim - Bari	
ODHODI	
5.43 A	Portogruaro
6.10 R	Benetke - Bologna - Milan (1) - Genova
6.40 D	Benetke - Milan - Turin - Rim
8.52 R	Benetke - Rim (za Rim obvezno prednarodno)
9.32 DD	Benetke - Milan - Pariz
10.15 A	Portogruaro
13.00 R	Benetke
13.30 A	Portogruaro
14.45 D	Benetke
16.50 A	Tržič - Portogruaro
17.28 DD	Benetke - Milan L. - Pariz
17.57 A	Portogruaro
19.20 A	Portogruaro
20.30 D	Benetke - Rim (skola Mestre)
22.25 DD	Benetke - Milan - Turin - Genova - Ventimiglia - Marseille (spalni vozovi in spalni pogradi Trst - Genova) Mestre - Bologna - Rim (spalni vozovi in spalni pogradi Trst - Rim)
1) Samo I. razr. s obveznim prednarodno	
PRIHODI	
6.22 A	Cervinjan - Tržič
7.25 DD	Portogruaro - Tržič
8.00 DD	Turin - Milan - Benetke - Rim (spalni vozovi in spalni pogradi Trst - Marseille - Genova)
9.18 D	Benetke - Rim
11.38 DD	Pariz - Milan - Benetke
13.30 D	Bari - Benetke - Bologna
13.55 A	Cervinjan - Tržič
15.28 D	Benetke - Milan - Pariz
17.20 D	Benetke - Portogruaro - Cervinjan
18.18 A	Tržič - (**)
18.45 R	Bologna - Benetke (**)
19.10 A	Portogruaro - Tržič
19.54 DD	Pariz - Milan - Benetke
21.16 R	Milan - Rim - Benetke (*)
22.55 A	Benetke - Tržič
23.48 DD	Turin - Milan - Genova (II) - Rim - Bologna - Benetke
(*) Samo I. razr. - (**) samo ob delavnikih.	

Videm - Dunaj	
Salzburg - München	
ODHODI	
3.40 A	Videm - Tržič
5.20 A	Videm
6.15 D	Videm - Tržič
6.21 A	Videm
7.16 D	Videm - Tržič - Dunaj - München
9.45 A	Videm - Tržič
12.20 D	Videm
13.30 A	Videm
14.30 A	Videm
16.35 A	Videm - Tržič
17.48 A	Videm
19.15 D	Videm
19.53 A	Videm
20.52 D	Videm - Tržič - Dunaj - München
22.03 A	Videm
PRIHODI	
1.07 A	Videm
6.58 A	Videm
7.50 A	Videm
8.20 D	Videm
9.07 A	Videm
9.25 D	Videm - München - Tržič
12.02 A	Tržič - Videm
15.08 A	Videm
17.32 A	Videm
18.55 DD	Tržič - Videm
19.47 A	Videm
21.05 A	Videm
22.35 A	Videm
22.45 DD	München - Dunaj - Tržič - Videm

Općine-Ljubljana-Beograd	
ODHODI	
0.22 D	Općine - Ljubljana - Beograd - Zagreb - Budimpešta
7.03 A	Općine
9.00 D	Općine - Ljubljana - Zagreb - Beograd - Ljubljana - Reka
11.55 DD	Općine - Ljubljana - Zagreb - Reka
13.40 A	Općine
18.05 A	Općine
19.00 D	Ljubljana
20.14 D	Općine - Ljubljana - Beograd - Atene - Istanbul
20.22 A	Općine
PRIHODI	
5.30 D	Beograd - Budimpešta - Zagreb - Ljubljana - Općine
7.12 A	Općine
8.30 D	Istanbul - Beograd - Ljubljana - Općine
9.55 D	Ljubljana
16.53 A	Općine
17.03 DD	Reka - Zagreb - Ljubljana - Općine
19.58 D	Beograd - Zagreb - Ljubljana - Općine
21.40 A	Općine

FRANKO

PAHOR

ZENSKA IN MOSKA

KONFEKCIJA

TRST

UL. IMBRIANI, 9

DREV. MIPAMARE, 100

KINO «IRIS» PROSEK

Predvaja danes, 5. t. m. ob 16. uri Cinemascope barvni film:

100.000 dollari per Ringo

(100.000 dolarjev za Ringa)

Pesem »Ringo came To Fight« poje Bobby Solo

Igrajo: FERNANDO SANCHE, RICHARD HARRISEN, ELEONORA BIANCHI in JOHN BARRACUDA

KINO KRIZU

Predvaja danes, 5. t. m. ob 16. uri Metrocolor film:

SPIONAGGIO A WASHINGTON

(VOHUNSTVO V WASHINGTONU)

Igrajo: ROBERT VAUGHN, PATRICIA CROWLEY, LUCIA NA PAULINA in drugi

Kino na Učelnah

Predvaja danes, 5. t. m. ob 15. uri Technicolor Panavision dramatični film:

ARABESQUE

Igrajo: SOPHIA LOREN, GREGORY PECK, ALAN BADEL, KIERON MOORE, CARL DUERING in drugi

ARABESQUE

V ponedeljek, 6. t. m. ob 18. uri ponovitev filma:

KINO PROSEK-KONTOVEL

Predvaja danes, 5. t. m. ob 16. uri Techniscope barvni dramatični film:

Un amore e un addio

(LJUBEZEN IN SLOVO)

Igrajo: CLAUDIO MORI, AMEDEO NAZZARI, MAURICE RONNET in ANGEL ARANDA

Grgič

MEHANIČNA DELAVNICA S KAROSERIJO

PRODAJA VSEH VRST NOVIH IN OBNOVLJENIH AVTOMOBILOV. NA RAZPOLAGO FIAT 500 (leta 1962), FIAT 500 (leta 1964), FIAT 1100 (leta 1959), GIARDINETTA (leta 1953), GIULIETTA TI (leta 1962) IN FIAT 600 (leta 1962)

Gregori Soccorso Stradale

TEL. 22-61-61

Sprejema vsaka popravila avtomobilov in karoserije ter pranje in čiščenje. - Cene ugodne! Hitra postrežba!

PADRIČE - Telefon 226-161

RADIO GORIZIA

NEDELJA, 5. MARCA

Radio Trst A

8.15, 13.15, 14.15, 20.15 — Poročila — 8.00 Koledar — 8.30 Kmetijska oddaja — 9.00 Masa — 9.50 Godalni orkestri — 15.15 Poslušali boste... — 10.45 V prazničnem tonu — 11.15 «Pastirji severnih jelenov», roman — 11.45 Rimejara — 12.00 Nabožna glasba — 12.15 Vera in naš čas — 12.30 in 13.30 Glasba po željah — 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... — 14.45 Orkester Zacharias — 15.00 S pesmijo naokrog — 15.30 «Onstran gorja», radijska drama — 16.40 Revija orkestror — 17.15 Obilje v diškoteki — 18.00 Koncert v miniaturi — 18.30 Sodobne igrice — 18.40 Glasba za dobro voljo — 19.15 Nedeljski vestnik — 19.30 Napevi — 20.00 Sport — 20.30 Lela Rehar: «Turke suo b'li siba buožja» — 21.00 Kromatična fantazija — 22.00 Glasba v sportu — 22.10 Sodobna glasba — 22.30 Piemontski pesni — 22.45 Mali ansambli.

Trst

9.30 Kmetijska oddaja — 10.30 Nabožna oddaja — 11.15 Tržiški motivi — 12.15 Tedenski športni pregled — 14.00 «El campanon».

Koper

7.30, 12.30, 14.30, 19.15 — Poročila — 7.15 Jutranja glasba — 8.00 Prensos RL — 9.05 Zabavni zvoki — 9.30 Nedeljsko srečanje — 9.45 Ansambel Poletti — 10.00 Prensos RL — 10.30 Pesmi — 10.45 Glasbeni zvezek — 11.00 Dogodki in odmevi — 11.30 Današnji pevci — 11.50 in 13.05 Glasba po željah — 12.35 Zunanje politični pregled — 13.30 Sosedni kraji in ljudje — 14.00 in 14.45 Glasba po željah — 15.30 Domače pesmi — 16.00 in 19.30 Prensos RL — 19.00 Športna nedelja — 22.15 Plesna glasba.

Nacionalni program

8.00, 13.00, 15.00, 20.00 — Poročila — 8.30 Kmetijska oddaja — 9.00 Glasbe za godala — 9.15 Nabožna oddaja — 11.40 Roditeljski krožek — 12.28 Florijane pesmi — 14.30 Laha glasba — 15.10 in 17.00 Popolne z Mino — 16.00 Nogomet od minute do minute — 17.45 Simfonični koncert — 19.00 Orkestra Miglardi in Vukelich — 20.25 Glasbeno-govorni spored — 21.05 Športna nedelja — 21.15 Pianist Svetoslav Richter — 22.00 Plesna glasba.

II. program

8.30, 13.30, 19.30 — Poročila — 7.40 Nedeljske pesmi — 8.45 Oddaja za ženske — 9.35 Veliki variete — 11.00 Zvezek — 11.35 Srečanje — 11.35 Juke box — 12.00 Športna prognoza — 13.00 Radijski kvizi — 13.45 Glasbeno-govorni spored — 14.30 Teden aktualnosti — 15.00 Oddajali smo — 16.30 Spored za avtomobiliste — 17.00 Športna nedelja: rezultati kronike in komentari — 17.05 Glasbeni spored — 20.00 Glasba po željah — 21.00 Aktualnosti — 21.40 Gledališke igrice — 22.00 Glasbeno-govorni spored.

III. program

18.30 Laha glasba — 18.45 Kulturni pregled — 19.15 Borodin, Bartok in Dvorak — 20.30 Antropologija kulture — 21.00 Kako nastane film — 22.30 Mozart, Schubert, Chopin itd.

Slovenija

6.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.30 — Poročila — 8.05 Radijska igra: M. Marin: Zebjilček špiček — 8.35 Glasbene miniatyre — 10.00 Se pomni, tovariši! B. Drakser: Si res moja mam? A. Zorle: Hvala lepa, tovariši — 10.25 Pesmi borbe — 10.45 Glasbeni spored — 11.00 Turistični napotki — 11.15 Orkestralna glasba — 12.05 Naši poslušalci čestitajo — 12.30 Nedeljske repertoarja — 13.50 Godala in ritmu — 14.00 Športno popolne — 15.30 L. Benetmans: Smetana, pomlad, humoreska — 17.05 Operna melodija — 17.30 A. Marodič: Ministrant — 18.18 Klavirska glasba F. Liszta — 19.00 Lahko noč, otroci! — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 «Potujoča glasbena skrinja» — 21.00 Jug. operni pevci — 22.10 «Glasba ne pozna meje» — 22.50 Literarni nočturno — 23.05 Iz zakladnice Josipa Slavenskega.

Ital. televizija

10.15 Kmetijska oddaja — 11.00 Nabožna oddaja — 14.30 Športno popolne: smučarske tekme, kol. dirke in plavalne tekme — 16.45 Spored za mladino — 18.00 Settevisti — 19.00 Dnevnik — 19.10 Pol. časopisna tekma — 19.55 Športne vesti in kronike strank — 20.30 Dnevnik — 21.00 Prospekti: «Cavourjevo življenje» — 22.20 Športna nedelja: rezultati, kronike, komentari — 23.15 Dnevnik.

II. kanal

18.00 Simf. koncert — 21.00 Dnevnik — 21.15 Večernja glasba — 22.05 Četrty ur The Happenings — 22.20 Prigode v gorah.

TELEVIZIJSKI SPORED OD 5. DO 11. III.

NEDELJA, 5. marca

9.25 Poročila — 9.30 Skrivnostni muškarci — film — 10.00 Kmetijska oddaja — 10.45 Kaledoskop — 11.05 Operna scena — 11.35 Slabi ljudje v dolini — film — 14.40 Kosarka: Olimpija-Racing — 15.00 Svetovno prvenstvo v umetniškem drsanju: revija najboljših — 18.00 Dokumenti in čas — 18.30 Ponavljanje — 19.10 Dobrodošel tujec — film — 20.00 Dnevnik — 20.50 Glasbena oddaja — 21.50 Dnevnik — 22.05 Nogometna tekma Vardar-Vojvodina.

PONEDELJEK, 6. marca

9.40, 11.40 in 14.50 TV v sol — 10.40 in 15.50 Rusčina — 17.20 Poročila — 17.25 Mali svet — oddaja za otroke — 17.40 Risanke — 17.55 Obzorik — 18.20 O našem govorju — 18.45 Znanost in tehnika — 19.05 Pred. dr. ing. Alojz Tavcar — 19.15 Športni pregled — 19.40 Aktualna tema: Ceste v Sloveniji — 20.00 Dnevnik — 20.30 TV drama — 21.30 Mali komorni koncert — 21.45 Knjižna gledališča, film — 22.05 Dnevnik.

TOREK, 7. marca

18.35 Poročila — 18.40 Celjani Celjanom — reportaža — 19.40 Nazaj na poti — film — 19.40 Obzorik — 20.00 Mali korajži — film — 22.30 Poročila.

SREDA, 8. marca

9.40 in 14.50 TV v sol — 10.35 in 15.45 Angleščina — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 16.10 Prensos športnega dogodka — 17.55 Ob-

PONEDELJEK, 6. MARCA

Radio Trst A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 — Poročila — 7.00 Koledar — 7.30 Jutranja glasba — 11.40 Radio za sole — 12.00 Popevke — 12.10 Brali smo za vas — 12.25 Za vsakogar nekaj — 13.30 Priljubljene melodije — 17.00 Ansambel C. Pachiorija — 17.25 Radio za sole — 17.45 Orkester Tucci in ansambel «The Rolling Stones» — 18.00 Pravna posvetovalnica — 18.15 Umetnost in prireditve — 18.30 Prokofjev: Koncert v c-duru — 19.00 Tržiški prireditelji: «Silvestro Bencon» — 19.30 Poštni govor — 19.45 Zaposkajmo jim — 20.00 Sport — 20.35 Italijanski pentagram — 21.00 Iz pesniških gavaj: «Ivan Hriboviška» — 21.15 Tamburistični ansambli — 21.30 V plesnem ritmu — 22.30 Bjelinski: Sonata za violončelo in klavir — 22.55 Ameriški motivi.

Trst

12.05 Poje Luisa Casali — 12.25 Tretja stran — 13.15 Istrski motivi — 13.30 Zbor «Giuseppe Verdis» — 13.50 Koncert — 14.25 Orkester Russo.

Koper

6.30, 7.30, 12.30, 13.30, 14.30, 19.15 — Poročila — 7.15 Jutranja glasba — 8.00 Prensos RL — 10.15 Glasbe za orkester — 10.45 Laha glasba — 11.00 Otroški kotiček — 11.30 Današnji pevci — 11.45 Glasbeni zvezek — 12.00 in 13.00 Glasba po željah — 13.40 Plošče — 14.00 Zvoki in barve — 15.00 Popevke — 15.45 Ansambel B. Kovacića — 16.00 Sport na Primorskem — 16.20 Sport — 16.30 Jazz — 17.00 Jugoslavija v svetu — 17.10 Pianistka L. Lantieri — 17.40 Orkestri — 18.00 in 19.30 Prensos RL — 19.00 Six Lions — 22.15 Orkester — 22.35 Koncert.

Nacionalni program

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 — Poročila — 8.30 Pesmi — 9.07 Wolf Ferrari, Scarlati, Liszt — 10.05 Neapeljske — 10.30 Radijska sola — 11.00 Triptih — 11.23 Zdravnikovo mnenje — 11.30 Verdi, Pouchelli itd. — 12.37 Zenska danes — 13.33 Pesmi brez besed — 14.40 Ital. pesmi — 15.45 Plošče — 16.00 Oddaja za bolnike — 16.40 Komorna glasba — 17.15 Solisti lahke glasbe — 17.30 Stendhal: «Adriano Lecuwon» — 4. nadaljevanje — 18.15 Mladinska glasba — 19.30 Lunapark — 22.00 Zmenek petih — 22.05 Koncert, solisteta sopranistka R. Mattioli in baritonist A. D'Orazi — 22.30 N. Rotondo in njegov ansambel.

II. program

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 — Poročila — 8.45 Orkester — 9.40 Glasbeni album — 10.00 P. du Terzoli: Radijska sola — 10.40 Glasbeni spored — 11.42 Pesmi desetletja — 13.00 Športni tednik — 14.00 Juke box — 14.45 Glasbena paleta — 15.15 Violinist Z. Francosetti — 16.00 Laha glasba — 17.05 Ital. pesmi — 17.35 Južnoameriška glasba — 18.35 Silisti razred — 21.15 Zvezavena oddaja — 21.40 Plesna glasba.

III. program

18.30 Laha glasba — 18.45 Kulturni pregled — 19.15 Tri Mozartove fantazije — 19.45 H. Beque: I pulcinella.

Slovenija

6.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 — Poročila — 8.05 Glasbena matineja — 8.55 Za mlade radovedneže — 9.10 Orkestralna glasba — 9.45 O. troška igra: «Male perlice» — 10.15 Orkestralno življenje — 10.35 Podlistek: Ivan Supek: Pred zaprtimi vrati — 11.00 Turistični napotki — 11.15 Melodije — 11.25 Vesela godala — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Slov. pevci zabavnih melodij — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Češke pihalne godbe — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Melodije za razvedrilo — 14.35 Naši poslušalci čestitajo — 15.30 Zbor «Svobode Centra» — 16.00 Vsa dan za vas — 17.05 Operni koncert — 18.00 Aktualnosti — 18.15 Glasba za ples — 18.45 Dr. F. Sušnik: Zelenje v naših naseljih — 19.00 Lahko noč, otroci! — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 «Potujoča glasbena skrinja» — 21.00 Jug. operni pevci — 22.10 «Glasba ne pozna meje» — 22.50 Literarni nočturno — 23.05 Iz zakladnice Josipa Slavenskega.

Ital. televizija

8.30—12.00 Sola — 17.00 Giocaglo — 17.30 Dnevnik — 17.45 Spored za mladino — 18.45 Knjižne novosti — 19.15 Zemlja naš dom — 19.45 Športne vesti in ital. kronike — 20.30 Dnevnik — 21.00 TV tednik — 22.00 Glasbeni spored — 22.35 TV film «Nejverni gospod Birkman» — 23.00 Dnevnik.

II. kanal

18.30 Angleščina — 19.00 Nikoli ni prepozno — 21.00 Dnevnik — 21.15 Film «Archimede le clochard» — 22.40 Filmske in gledal. kronike.

SEJA OBČINSKEGA ODBORA V GORICI

Pristop občine k romanju v Auschwitz ki ga priredi Zveza ital. partizanov

Na seji v petek, 10. marca bodo obravnavali interpelacijo o dramskem delu «Gorizia 1916» — 8 milijonov za ureditev Kraške ulice

Na zadnji seji občinskega odbora v Gorici, ki ji je predsedoval župan

Martina, so sklenili, da bo prihodnja seja občinskega sveta v petek 10. marca. Odborniki so na začetku proučili nekatere predloge, ki zadevajo pravilnik osebja občinske trošarske službe. V odsotnosti odbornika za javna dela je župan poročal o izdelavi urbanističnega načrta za območje v bližini stolnice. O dobrih so 8 milijonov za ureditev Kraške ceste med naseljem INA-Casa in Mihaelovo ulico. Odbornik za gospodarske zadeve Rovis je poročal o sestanku s sindikalnimi zastopniki mestne avtobusne službe, ki bo v kratkem pooblašena. O jarnemskem inkasno trošarskega urada je poročal odbornik Dr. Simone, o socialno-zdravstveni službi Dr. Tomassich, o osebju pa Candussi.

Odbornik Agati je poročal o interpelaciji, ki ji bila vložena zavoljo predstave «Gorizia 1916», nakar je odbornik za promet Fantini predlagal namestitve svetlobnih napisov, ki naj vzbudijo opozorilo na parkirišča; pred križiščem železnice in ceste v nivoju pa bodo namestili merilne znake o razdalji do križišča.

Odborniki so dali svoj pristanek za romanje Italijanske partizanske zveze v Auschwitz, da bodo po nesli občinsko značko, da bi se poklonili spominu številnih Goričanov, ki so umrli v tem taborišču. Nadljudje so sklenili sprejeti na Gradu pectiare, ki bodo imeli v Trstu svoj 13. kongres.

Na seji so ugotovili, da je letošnji planjski ples lepo uspel ter so bili z njim zadovoljni tako prireditelji kot udeleženci. Društvo bo pridelo svoj prvi letošnji družinski izlet na velikončni ponedeljek 27. t. m. popoldne. Cilj je izvir Ti-mave in nato Mavhinej, kjer bo prosta zabava s srečolovom.

V petek popoldne je imel pokrajinski odbornik Marko Waltritsch sešatek z deželnim podpredsednikom dr. Giacomettijem v Trstu, na se-dežu deželne vlade. Razgovor je re-kehal okrog načrta turističnih cest, ki ga je pokrajinska uprava poslala pred časom na deželo. O tem načr-tu bo deželna vlada razpravljala

Izlet Kmečke zveze na sejem v Verono

Prošnje za natečaj za izboljšanje hlevov

Kmečka zveza priredi enodnevni avtobusni izlet na sejem kmetijskih strojev v Verono v nedeljo, 12. marca. Vpisuje urad Kmečke zveze, Ascolijeva ulica 1; vozilna 1.500 lir.

Kmečka zveza je na voljo kmetovalcem, ki bi hoteli vložiti prošnje ali imeti pojasnila glede natečaja pokrajinske uprave za izboljšanje hlevov. Pokrajinska uprava sprejema prošnje do 31. marca.

Občni zbor SPD v nedeljo, 19. marca

Odbor Slovenskega planinskega društva v Gorici je na svoji zadnji seji sklenil, da bodo sklicali redni letni občni zbor društva v nedeljo 19. marca popoldne. Zbor bo v pro-storih kluba s. Gregorčič na Ver-dijem korzu 13 v Gorici. Pome-ni so se tudi o pripravi zlasti v zvezi s kandidatsko listo za novi odbor.

V petek zvečer so imeli v pro-svetni dvorani v Dobrodo občni zbor prosvetnega društva Jezero, na katerem so pregledali dosedanje de-lo, si zastavili nove cilje ter izvo-li izbor in nadzorni odbor, ki se bosta sestala v kratkem ter izvoli-l predsednika in tajnika.

Sestanka se je udeležilo veliko predstavnikov najpomembnejših pa-njuskov-prosvetnega in športne-ga udeleževanja na Krasu. Otvoril ga je Jože Jarc, ki je pozdravil vse navzoče ter nanizal nekaj pri-ložnostnih misli. Razvila se je ži-vahna diskusija, v katero so posegli številni udeleženci, med njimi taj-nik Slovenske prosvetne zveze Sil-jan Krizmančič, Janko Gergolet, Jožef Ferloja, Franko Jelen, Kar-el Černič in drugi.

V Dobrodo se ob nekaj razvi-ta prosvetna, športna in rekreacijs-ka dejavnost. V vsi imajo na pi-hala, ki je v zadnjem času prisa-la podpora iz javnih sredstev ter si je zastavila lepe cilje, tako da se u-tegne razviti v ansambel, ki bo za-objel tudi ostale vasi doberdosh-ke občine. Pevski zbor živi naj-boljša leta svojega življenja ter se uspešno prebija v ospredje s svo-jo kakovostjo in številčnostjo. Končno ne smemo pozabiti športnega delo-vanja, nogometnih nagajen, balin-canja, igranja namiznega tenisa itd. za kar vse ima kraška mladina do-stižna talenta, ki se ne more vedno pokazati v vsej luči zaradi nekate-rih neurejenih tehničnih stvari.

Na občnem zboru so se dogovorili, da bo novo društvo zaobjelo vse te dejavnosti, ne da bi pri tem ka-korkoli okrnilo popolno avtonomijo posameznih odsekov. Prosvetno društvo bo neke vrste reprezentativni organ, ki bo imel nalogo koordini-rati posamezne dejavnosti ter si prizadevati, da se bo za dobro ime Dobrodo, zavedne slovenske vasi na Krasu, zvedelo daleč naokoli. Za-res velika škoda bi bila, če ne bi izkoristili vseh možnosti, ki jih ima vas na razpolago — ne samo ljudje, ki se udeležujejo v posameznih od-sekih prosvetne in rekreativne de-javnosti — ampak tudi lepih pro-storov, ki jih imajo v Dobrodo. O-koli jih marsikje zavajajo. O-koli prosvetnega društva «Jezero» se je zbrala skupina mladih in po-žrtvolnih ljudi, ki jih družijo skup-na želja delovati v korist naših na-rodnih pravic.

Novi odbor sestavljajo naslednji člani: Janko Gergolet, Bruno Lav-renčič, Marjo Ferletič, Jožef Fran-dolič (predstavniki pevskega zbo-

ni, Aurora Guolo, Franco Porta. SMRTI: upokojenec 62-letni Mi-chele Princic, zdravnik 62-letni Gui-do Castelli, upokojenka 76-letna Gio-vanna Pelicon, vd. Nanut, gospodi-nja 78-letna Maria Sardo, vd. Abu-lia, upokojenec 84-letni Federico Sierki, 30-letna Mirella Comauli, upokojenec 75-letni Gregorio Com-el, gospodinja 78-letna Gemma Lech-ner, vd. Ballori, poštni uradnik 50-letni Severino Zanelli, upokojen-ka 73-letna Italia Santarossa, por. Ciprian, 40-letni Bruno Buffolini, trgovca 58-letni Alfredo Tarantino, gospodinja 84-letna Anna Maria Vi-sintin, upokojenec 68-letni Giusep-pe Mio, gospodinja 44-letna Ada Schiezzari, por. Felluga, upokoj-enec 67-letni Federico Zuljan, 9 me-secev star Paolo Hiede, gospodinja 74-letna Teresa Martinelli, vd. Butti-gnon.

OKLICI: čuvaj Luigi Di Menna in Speranza Visentin, oficir ital. vojs-ke Attilio Mariano in gospodinja Renza Michellini, mehanik Glorda-no Zavadiav in gospodinja France-sca Hiede, oficir ital. vojske Luigi Coretti in trgovska pomočnica An-tonia Molini.

Dejstvo je namreč, da bi moral biti stalež osebja, poleg ravnatelja in upravnih uradnikov, 53 usluž-bencev. Te pa so do konca leta 1965 znižali na 48 in do konca 1966 na 44. Tako izvajajo vso služ-bo z 9 uslužbenci manj, kot pa bi jih potrebovali. Pravtako bi vod-stvo ATG moralo vedeti, da pre-majo njegovi uslužbenci samo 12 od sto doklade iz raznih naslovov, medtem ko prejemajo avtobusni uslužbenci v Vidmu v isti namen 31 od sto.

Dejstvo je namreč, da bi moral biti stalež osebja, poleg ravnatelja in upravnih uradnikov, 53 usluž-bencev. Te pa so do konca leta 1965 znižali na 48 in do konca 1966 na 44. Tako izvajajo vso služ-bo z 9 uslužbenci manj, kot pa bi jih potrebovali. Pravtako bi vod-stvo ATG moralo vedeti, da pre-majo njegovi uslužbenci samo 12 od sto doklade iz raznih naslovov, medtem ko prejemajo avtobusni uslužbenci v Vidmu v isti namen 31 od sto.

Dejstvo je namreč, da bi moral biti stalež osebja, poleg ravnatelja in upravnih uradnikov, 53 usluž-bencev. Te pa so do konca leta 1965 znižali na 48 in do konca 1966 na 44. Tako izvajajo vso služ-bo z 9 uslužbenci manj, kot pa bi jih potrebovali. Pravtako bi vod-stvo ATG moralo vedeti, da pre-majo njegovi uslužbenci samo 12 od sto doklade iz raznih naslovov, medtem ko prejemajo avtobusni uslužbenci v Vidmu v isti namen 31 od sto.

Dejstvo je namreč, da bi moral biti stalež osebja, poleg ravnatelja in upravnih uradnikov, 53 usluž-bencev. Te pa so do konca leta 1965 znižali na 48 in do konca 1966 na 44. Tako izvajajo vso služ-bo z 9 uslužbenci manj, kot pa bi jih potrebovali. Pravtako bi vod-stvo ATG moralo vedeti, da pre-majo njegovi uslužbenci samo 12 od sto doklade iz raznih naslovov, medtem ko prejemajo avtobusni uslužbenci v Vidmu v isti namen 31 od sto.

Dejstvo je namreč, da bi moral biti stalež osebja, poleg ravnatelja in upravnih uradnikov, 53 usluž-bencev. Te pa so do konca leta 1965 znižali na 48 in do konca 1966 na 44. Tako izvajajo vso služ-bo z 9 uslužbenci manj, kot pa bi jih potrebovali. Pravtako bi vod-stvo ATG moralo vedeti, da pre-majo njegovi uslužbenci samo 12 od sto doklade iz raznih naslovov, medtem ko prejemajo avtobusni uslužbenci v Vidmu v isti namen 31 od sto.

Dejstvo je namreč, da bi moral biti stalež osebja, poleg ravnatelja in upravnih uradnikov, 53 usluž-bencev. Te pa so do konca leta 1965 znižali na 48 in do konca 1966 na 44. Tako izvajajo vso služ-bo z 9 uslužbenci manj, kot pa bi jih potrebovali. Pravtako bi vod-stvo ATG moralo vedeti, da pre-majo njegovi uslužbenci samo 12 od sto doklade iz raznih naslovov, medtem ko prejemajo avtobusni uslužbenci v Vidmu v isti namen 31 od sto.

Dejstvo je namreč, da bi moral biti stalež osebja, poleg ravnatelja in upravnih uradnikov, 53 usluž-bencev. Te pa so do konca leta 1965 znižali na 48 in do konca 1966 na 44. Tako izvajajo vso služ-bo z 9 uslužbenci manj, kot pa bi jih potrebovali. Pravtako bi vod-stvo ATG moralo vedeti, da pre-majo njegovi uslužbenci samo 12 od sto doklade iz raznih naslovov, medtem ko prejemajo avtobusni uslužbenci v Vidmu v isti namen 31 od sto.

Dejstvo je namreč, da bi moral biti stalež osebja, poleg ravnatelja in upravnih uradnikov, 53 usluž-bencev. Te pa so do konca leta 1965 znižali na 48 in do konca 1966 na 44. Tako izvajajo vso služ-bo z 9 uslužbenci manj, kot pa bi jih potrebovali. Pravtako bi vod-stvo ATG moralo vedeti, da pre-majo njegovi uslužbenci samo 12 od sto doklade iz raznih naslovov, medtem ko prejemajo avtobusni uslužbenci v Vidmu v isti namen 31 od sto.

Dejstvo je namreč, da bi moral biti stalež osebja, poleg ravnatelja in upravnih uradnikov, 53 usluž-bencev. Te pa so do konca leta 1965 znižali na 48 in do konca 1966 na 44. Tako izvajajo vso služ-bo z 9 uslužbenci manj, kot pa bi jih potrebovali. Pravtako bi vod-stvo ATG moralo vedeti, da pre-majo njegovi uslužbenci samo 12 od sto doklade iz raznih naslovov, medtem ko prejemajo avtobusni uslužbenci v Vidmu v isti namen 31 od sto.

Dejstvo je namreč, da bi moral biti stalež osebja, poleg ravnatelja in upravnih uradnikov, 53 usluž-bencev. Te pa so do konca leta 1965 znižali na 48 in do konca 1966 na 44. Tako izvajajo vso služ-bo z 9 uslužbenci manj, kot pa bi jih potrebovali. Pravtako bi vod-stvo ATG moralo vedeti, da pre-majo njegovi uslužbenci samo 12 od sto doklade iz raznih naslovov, medtem ko prejemajo avtobusni uslužbenci v Vidmu v isti namen 31 od sto.

Dejstvo je namreč, da bi moral biti stalež osebja, poleg ravnatelja in upravnih uradnikov, 53 usluž-bencev. Te pa so do konca leta 1965 znižali na 48 in do konca 1966 na 44. Tako izvajajo vso služ-bo z 9 uslužbenci manj, kot pa bi jih potrebovali. Pravtako bi vod-stvo ATG moralo vedeti, da pre-majo njegovi uslužbenci samo 12 od sto doklade iz raznih naslovov, medtem ko prejemajo avtobusni uslužbenci v Vidmu v isti namen 31 od sto.

Dejstvo je namreč, da bi moral biti stalež osebja, poleg ravnatelja in upravnih uradnikov, 53 usluž-bencev. Te pa so do konca leta 1965 znižali na 48 in do konca 1966 na 44. Tako izvajajo vso služ-bo z 9 uslužbenci manj, kot pa bi jih potrebovali. Pravtako bi vod-stvo ATG moralo vedeti, da pre-majo njegovi uslužbenci samo 12 od sto doklade iz raznih naslovov, medtem ko prejemajo avtobusni uslužbenci v Vidmu v isti namen 31 od sto.

V nedeljo v Gorici proslava 8. marca

Napredne slovenske žene z Goriškega bodo priredile v nedeljo 12. marca v Prosvetni dvorani v Gori-ci, na Verdijem korzu 13, tradi-cionalno proslavo ob mednarodnem prazniku žena.

Začetek je ob 16. uri in pripo-roča se točnost. K udeležbi so vab-ljene vse slovenske žene in dekleta, dobrodošli pa so tudi moški člani njihovih družin. Podrobnejši pro-gram bomo javili pozneje.

Topniški izstrelek so našli ob Soči

Včeraj dopoldne so vojaški izve-denci odpeljali in uničili topovski izstrelek kalibra 156, ki so ga našli prejšnji dan delavci, kateri so zapo-sleni pri gradnji jezua na Soči v bli-žini mostu IX. avgusta. Pri izko-pavanju ob vodi so našli na ne-varno orožje ter takoj obvestili ka-rabinjerje iz Podgorice, ki so poskr-bili za varnostne ukrepe, dokler granate niso odstranili. Granata iz-haja še iz časa prve svetovne vojne.

V PETEK ZVEČER OB VELIKI UDELEŽBI VAŠČANOV

Občni zbor prosvetnega društva «Jezero» ki zavzema večje število aktivnih odsekov

Odbor sestavljajo zastopniki pevskega zbora, godbe na pihala in športno-rekreacijske dejavnosti

**Živali se bojujejo
mnogo bolj «fair» kot ljudje**

Pogled na znamenito in zelo prometno londonsko Oxford Street

športšportšport

19. MARCA V ORGANIZACIJI SZ BOR

Mednarodni kros v Nabrežini

Na startu atleti iz dežele, Avstrije in Slovenije

Nabrežinski travnik med občinskimi nogometnimi igriščem in dveh stebromi, ki na cesti Križ-Nabrežina označujeta občinsko mejo, bodo v nedeljo 19. marca, na Jožefovo, posejani z raznobarnimi papirnati zastavicami, ki bodo označevale progo drugega mednarodnega tekmovalnega v tekih čez drn in strn.

DOMAČI ŠPORT

NOGOMET

III. kategorija

Ob 10.30 v Ul. Flavja
S. ANNA - BREG

Ob 10.30 v Nabrežini
LIB. PROSEK - VESNA

Ob 10.30 na stadionu «Prvi maj»
COOP - PRIMORJE

Ob 15. uri igrisče S. Sergio
ROIANESE - PRIMOREC

Ob 15. uri v Boljuncu
ROSANDRA Z. - UNION

Juniorsko prvenstvo

Ob 9. uri na igrisču S. Sergio
S. SERGIO - BREG

ODBOJKA

Deželna C liga (moški)
Ob 10.30 na stadionu «Prvi maj»
KRAS - CSI VIDEM

Ženska B liga
Ob 10.30 v Saccu
CASAGRANDE - BOR B

Ob 15. uri v Goriči (Largo Cutilat)
AGI B - BREG

Ženska promocijska liga
Ob 9. uri na stadionu «Prvi maj»
BREG B - ZARJA

Ob 10. uri v Sempetru (S. Pier
d'Isonzo) - osnovna šola
CORRIDONI - SOKOL

KOŠARKA

Promocijsko prvenstvo
Ob 9.30 v Ul. della Valle
BOR - ARDITA (Gorica)

STOP	DELOVNI ČAS TRGOVIN
— trgovina moške in ženske konfekcije, Ul. Carducci 39	od 8.30 do 12.30 ter od 15.30 do 19. ure.
LUX MODA — torbice, kovčki, zložljivi dežniki — Largo Barriera Vecchia 2 (nasproti avtobusne postaje)	Ob ponedeljkih dopoldne so trgovine zaprte.
VISTA — naočniki, daljnogledi, fotografski material	Banko so ob sobotah zaprte, odprte pa so zasebne menjalnice.
Ul. Carducci 15	
FANO — ure in zlato 18 karatov	
Ul. Mazzini 49	
PIPAN — avtomobilske potrebščine in nadomestni deli	
Ul. Settefontane 34	
C.E.G. — električni gospodinjstvi stroji, radio-TV, higiensko-sanitarni aparati, Ul. Genova 14	

CARLO LEVI

19.

BESSEDE SO KAMNI

DRUGI DEL

Nad polji Nicotere, sivkastimi ob uri, ki ji sledi zarja, se sijala na desni, z morske strani, luna, vsa velika in okrogla, ne že se nebo na drugi strani, zadaj za kalabreškimi gorami, pričelo jasnit in brezoblični oblaki so se pričeli kopirati ter so se pričeli oblikovati na jasnem nebu. Komaj zbrani sem skozi okence drvečega vlaka gledal svetlečo luno, sivkasto-rozno, tekočino neba in sem skoraj pomislil, ali ni morda le bledo sonce; in v bližini so hoteli mimo srebrni ozodovi in polja s pomarančevci in limonovci s svežimi, emnimi sencami in s svojimi okroglimi sadeži, ki so se velikali v neki svoji notranji rdeči in rumeni luči, kakor soče sonc. Mršavi dimi so se dvigali nad neznanimi daljnimi rti; molk je ovijal zapuščenca polja, hudourniške struge rez imena, skale, morsko obalo, morje, prečudovite oljke, krivostni dihi te neznane obale, te poslednje italijanske bale pred Mesinsko ožino in bajeslovno Sicilijo.

Ladja-trajekt «Secondo Aspromonte» je pobrala vagone in bla pripravljena za odhod. V vlakcu so se sedele na košarar enske z ogromnimi belimi in sivimi spodnjicami ter kvačale, ne da bi vzdignile pogled, vse spokojne ob tej prvi tatrani uri, kot da bi se njihovo delo nadaljevalo že od ečnosti sem brez presledka. Druge, mlade, pa so se sedele na eh z jasnimi gubami na širokih spodnjicah, med vrečami

Industria Commercio Articoli Tecnici

ANTONIO QUINTAVALLE

NAVADNO IN POSEBNO ORODJE
ZA MEHANIČNO DELAVNICO

NA DEBELO NA DROBNO

TRST - Ulica Battisti št. 4 Telefon 36-838

URARNE in ZLATARNE

SEDMAK

● TRST Viale XX Settembre 16 tel. 96016

● NABREŽINA (center)

● SESLIAN (center)

ZLATI IN SREBRNI OKRASNI PREDMETI

AVTOMOBILISTI:

Kupite pravočasno
«VARNOSTNE PASOVE»
za vaš Avtomobil!

VSE POTREBŠČINE
ZA FIAT 750 - 850 - 1100-R IN 1300

Autoforniture ZANCHI

TRST, Ul. Coroneo 4 - Tel. 29-684

Kupite najsolidnejše slovensko pohištvo, ki ga izdelujejo najbolj vešč mizarji iz svetovno renomiranega lesa.

Projektirali so ga najbolj znani italijanski arhitekti.

Dobite ga po konkurenčnih cenah v

TRGOVINI

«MEBLO»

KIDRIČEVA v NOVI GORICI

Kupcem s področja Furlanije - Julijske Benečije dostavimo že ocarinjeno pohištvo na dom in ga montiramo.

CENA IN KVALITETA BREZ PRIMERE
v trgovini «MEBLO» v NOVI GORICI

PHILIPS

več vrednosti
vašemu denarju

gospodinjstvi stroji - radio TV

KNEZ VALTER NABREŽINA

Tel. 20-123 Za izvoz poseben popust

ARETTA

ULIRA THIN

med elegantnimi in preciznimi urami je naicenejša znamka

Generalno zastopstvo «LA CLESSIDRA»
Trst - Piazza S. Antonio Nuovo N. 4-I. nadstropje

IMPORT Prodaja na veliko in drobno
EXPORT Velika izbira zlatnine po tovarniških cenah!
Izreden popust - Garancija -

P MARKET

Turisti, izletniki - največjo
izbiro blaga za vaše izlete
imajo P - MARKETI v

● KOPRU ● SEŽANI ● NOVI GORICI

● PREHRAMBENO BLAGO

● BLAGO SIROKE POTROŠNJE

● SPOMINKI

● TRAVEL PAKETI

● BIFE

● MENJALNICA

● 10% POPUST PRI NAKUPU NEPREHRAMBENEGA BLAGA S TUJO VALUTO

● ODPRTO NEPRIKLIČNO OD 7. DO 20. URE
OB NEDELJAH PA OD 7. DO 11. URE

PREHRANA

HOTEL SLON LJUBLJANA

TITOVA UL. 10 - TEL. 20641-43

HOTEL Z MODERNIM KONFORTOM ● PRIZNANA
MEDNARODNA IN NARODNA RESTAVRACIJA ● NOČNI
BAR Z MEDNARODNIM ARTISTIČNIM PROGRAMOM
● KAVARNA ● SLAŠČICARNA ● KLUBSKI IN
BANKETNI PROSTORI

SPLOSNA PLOVBA PIRAN

vzdržuje s svojimi tovarni postanki
in ladjami:
redno linijo okoli sveta redno
linijo s Južno Ameriko redno li-
nijo s zahodno Afriko ter tudi
prevoze po vsem svetu z moder-
nimi transportnimi ladjami od
3.000 do 18.000 ton nosilnosti.
Za vse informacije se obrnite na
upravo podjetja:
«SPLOSNA PLOVBA», Piran, Zup-
pančičeva ul. 24 in na naše agente
po vsem svetu.
Telefoni: 035-22, 035-23
Telegrami: Plovba Piran
Telefoni: 73-470 do 73-477

SEBOFLEX

VSE ZA KINO
IN FOTOGRAFSKI MATERIAL

Trst, Ul. Mazzini 53 Tel. 733-361

Prijatelje in znance naprošamo,
da nas obiščejo!!

TRST Ul. Boccaccio 3
Telefon 28-373

POŽAR ARTEMIO

TOVARNI PREVOZI

v vse kraje tudi v
inozemstvo

TAPETNI PAPIR
NAJBOLJŠI DOMAČI
IN INOZEMSKI
PROIZVAJALCEV
DOBITE
PRI...

CIANO

TRST - VIALE XX SETTEMBRE 38-B

in košarami, molčeče in nepremične v medih in skladnih držah. Ljudje so izstopili iz vagonov in se povzpeli na mostiče. Pričakovali smo vlakec, ki je ob obali spihal od Regia sem; zdaj pa je prišel kar cela množica: plavalci, študentje in študentke, dobro oblečeni in elegantni uradniki in kot zadnja stanka v kmečkem oblačilu, glavo ji je prekrival bel robec z rdečimi trakovi in imela je bombaževinasto belo, sinjo in rožnato obleko. V saloni in po mostičih so med se sedeli mladi moški z lepimi, barvnimi opaskami okoli vratu in se ozirali z velikimi temnimi očmi. Neka ciganka se je z žvepelnorumenim robcem na glavi, z oranžnosive barve vrtele med skupinami kot nenavadno obarvani cvet. Mimo so hodili mladi prodajalci banan in ponujali svoje blago: «Zelite banane? Prav lep sveženj jih imam,» mi je šepetal na uho smehljajoči se deček z obrazom, rahlo nagnjenim na ramo in v tonu skrajne vpljivosti, s tisto siciljansko vpljivostjo, ki jo najdeš v obnašanju, v obrazih in v govorici vseh.

Odpluli smo in se srečali s «Scillon», z drugo ladjo-trajektom, ki je prihajala iz Messina in bila prav tako bela kot naša ladja, s tibatarnimi dimniki, z rdeče poslikanimi odprtinami za zračenje, z razvitimi zastavami in ladji sta bili svečano okrašeni kot za praznik kljub vsakdanjemu delu. Ljudje na krovu so bili sprva tiho morda zaradi jutranje ure, potem pa so se nenadoma hkrati zaslislali v nenavadnem hrušču glasovi, ki so bili visoki že v prvem trenutku izgovarjave, glasovi brez modulacije in tako skrajni, kot bi bile besede, ki jih je kdo spregovoril, pač poslednje besede v njegovem življenju. Nad tem hruščem pa so neprestano plavali odlomki stavkov, logični načini izražanja, ki jih ne rabimo v skupnem jeziku v drugih delih Italije; slisal sem, da so govorili: «con cui, del quale, dopo i quali»: to so bile logične zveze sklepajočega in po naravi zamotanega mišljenja, ljudska dedščina antične grške jasnosti. Že smo bili sredi Mesinske ožine, ko sem na ploščici v lepem okvirju

prebral: «Opozorilo potnikom. Kdor vidi pasti v morje kako osebo, mora zakričati: Človek v morju in kdor sliši klic Človek v morju, ga mora ponoviti in mora stremeti za tem, da dospe ta klic čim prej do komandnega mostu.» Tako se tukaj z birokratsko vpljivostjo branijo pred mitološkima pošastima Scilo in Karibdo. Villa S. Giovanni vsa siva in rožnata na nizkem gričku je že bila za našim hrbtom, pred nami pa je bila, še skoraj nevidna v sencah oblakov Messina, le v prvem soncu se je blestel rtič Capo Faro. Sonce se je dvigalo zadaj za oblaki nad Aspromonti, Etna je bila prekrita z oblaki, naplinitimi od dežja, Italija in celina pa sta se oddaljevali skupaj z letom galebov, in zdaj se je pričela odpirati pred nami Messina pod neurejeno pleteno gričkov, kjer so se razsule nežne in zračne meglice med globokimi dolinami, v jasnem ozračju. Do nas je prihajal zvok trobente iz daljne vojašnice. Profili cerkva, hiš in zvonika z znamenito uro z levom in petelinom so na obali ponavljali nenavadni izrezi gora. Vlak je zdaj ob Jonski obali, tekkel proti antičnim mestom in ognjeniku. Videli smo na morju ribiče, ki so sedeli ob orebrju in pletli svoje mreže in vsepovsod ob železniški progi smo opazovali barke na suhem. Poželeske hiše so se stiskale pod temnim gričem, ki so ga pokrivali indijski figovci. Otroci so plezali po ograjah in gledali mimo vozeči vlak in starejše ženske zahotane v šale, so opazovale vlak izza okenskih šip. V skupinah so stali sklonjeni kmetje v svojih zelenjavnih vrtovih, moški in ženske pa v nasadih južnega sadja, vsi so bili spokojni, v kretljah počasi in oblečeni v cape najbolj čudovitih barv. Mimo nas so hoteli na vozovih, v katere so bili vpreženi s trakovi okrašeni konji in vajeti so imeli v rokah molčeli in nezaupljivi otroci. Prečkali smo široke tokave in kamnite usedline, po katerih vozijo vozovi; skale, kleči in otoki so parali morje, neka gora se je vzdigovala vsa rumenkasta in strma: bili smo v Taormini. To je eden najbolj znamenitih krajev na svetu: in tega kraja niso mogli skvariti ne

znamenitost ne veliki hoteli ne turisti ne nočni bari (night clubs) ne književniki ne dvomljivi mednarodni svet, ki se zbira tod in ki postaja v tej strogosti in starodavni naravi zato toliko bolj prostaki niti bedne in zloglasne norčije njenih nenavadnih gostov. Zdi se kot da ta vulkanski kraj ju to blesteče morje brezčutno ovijata sleherni stvar in silita tudi najbolj neobčutljivega in najbolj divjega človeka ubranemu razmišljanju. Nekoč sem opazoval z vrha grškega gledališča strmo in zapuščen poljano: neki sadjar je delal v svojem vrtcu, zavoljo razdalje, je bil ves majhen in v roki je imel rovačo, v njegovi bližini pa je stala mlada žena z detetom v naročju. S pogledom sem jima sledil po vsej dolžini: vsi trije so bili ena sama stvar skupaj z zemljo in morsko krajino. Trdno sta tam stala in se, potem ko sta naredila nekaj korakov, ozirala okoli sebe, pa spet obstala v nekakšnem antičnem in popolnem gibanju in pozabila na delo, rovačo in brazdo, kakor da bi bila njuna edina naloga samo da gledata in da ju gledajo. Na drugi strani mesta, onstran samostana Cappuccini, je v «Fontani Vecchia» prebival Lawrence in odtod odšel na svoje popotovanje na Sardinijo, bež pred demoniko Etno in demonskimi Sicilijanci izpod Etna, kajti zanj so bili to nenavadna inteligentna bitja, toda brez duše. Marsikdo se ga je še spominjal kot enega izmed toliko čudaskih Angležev, ki so se utaborili v tej večni naravi. Lastnica hiše, v kateri je prebival, se ga samo nedolžno spominja in videti je bila dolgočasna, ker so jo že toliko krat povpraševali o njem. «Pravkar sta bila tukaj dva Nemca, tudj onadva sta bila pisatelja.» Na vrtu stoji drevo s nenavadno zelenimi in nagubanimi sadeži, podobnimi kamnitemu pomorskem plovcu «Indijski kruh mu je pravil moj mož», mi je rekla. Delavci so prepevali med zidanjem neke hiše sredi polja arijo, «Smeje se bajaco», ki je bila spremenjena v nekakšno arabsko pesem.